

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 8. Sept. 1477

Devtro Nomii

[urn:nbn:de:bsz:31-295433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295433)

vobiscum. Ego enim sum dominus: qui habi-
to inter filios israel

CA. XXXVI.

Ceſſerūt autē et principes familia-
rum galaad filij machir filij manaf-
ſe de ſtirpe filiorū ioseph: locuti ſunt moy-
ſi coram principibus israel atq; dixerūt. **Ti-**
bi dño noſtro pcepit dominus vt ſtram ſor-
te diuideres filiis israel: et vt filiabus ſal-
phaad fratris nr̄i daret poſſeſſionē debitā
patri: quas ſi alterius tribus homines vxores
acceperint ſequē poſſeſſio ſua et tranſſata
ad aliū tribū de noſtra hereditate minuet:
atq; ita fiet vt cū iubileus id eſt quinquage-
ſimus annus remiſſionis aduenerit ofundat
ſortiuū diſtributū et aliorū poſſeſſio ad alios
tranſeat. **R**eſpondit moyſes filiis israel: et
dño p̄cipiēte ait. **R**ecte tribus filiorū ioseph
locuta eſt: et hec lex ſup filiabus ſalphaad a
domino pmulgata eſt. **S**ubant quibus vo-
lunt em vt ſue tribus hominibus: ne omiſcea-
tur poſſeſſio filiorū israel de tribu in tribus
Omnes em viri ducent vxores de tribu et
cognitione ſua: et cuncte femine de eadeſ
tribu maritos accipiēt: vt hereditas pma-
neat in familijs nec ſibi miſceant tribus: ſ;
ita maneāt vt a dño ſeparate ſūt. **F**ecerūt
q; filie ſalphaad vt ſibi fuerat impatum: et
nupſerunt malaa et therſa et egla et mel-
cha et noa filiis patru ſui de familia manaf-
ſe qui fuit filius ioseph: et poſſeſſio que illis
fuerat attributa manſit in tribu et familia
patris eaz. **H**ec ſunt mandata atq; iudicia
que mādauit dominus p manū moyſi ad fili-
os israel in campeſtribus moab ſuper iorda-
nē contra ibericho

**Explicit lib Numeri. Incipit helleadda-
rim q; Deutronomiū pnotat. Capitulu .i.**

Ec ſunt verba que locutus
eſt moyſes ad omes israel
trans iordanē in ſolitudie
campeſtri: contra mare ru-
brum: inter pharan et tho-
pael et laban et aſeroth.

Ubi autē plurimū: vndecim diebus de oreb:
p viam montis ſeir vsq; cadeſbarne. **Q**ua-
drageſimo anno vndecimo menſe p̄ma die
menſis locutus eſt moyſes ad filios israel
omnia que p̄ceperat illi dñs: vt diceret eis:
poſtq; p̄cuſſit ſeon regem amorreoz: q; ha-

bitauit in eſebon: et og regem baſan q; mā-
ſit i aſeroth et i edrai trans iordanē in tra-
moab. **C**epitq; moyſes explanare legem et
dicere. **D**ñs deus noſter locutus eſt ad nos
in oreb dicens. **S**ufficit vobis q; in hoc mō-
te manſiſtis. **R**euertimini et venite ad montē
amorreoz et ad cetera que ei p̄xima ſunt
campeſtria atq; mōtana et humilioza loca
contra meridiem et iuxta litus maris: et am-
chananeoz et libani vsq; ad flumē magnū
eufratē. **E**n inquit tradidi vobis. **I**ngredi-
mini et poſſidete eam: ſup qua iurauit domi-
nus patribus vſtris abrahā: yſaac et iacob:
vt daret illā eis et ſemini eoz poſt eos. **D**i-
xiq; vobis illo in tempore. **N**on poſſum ſolus
ſuſtinere vos quia dñs deus noſter multipli-
cauit vos: et eſtis hodie ſic ſtelle celi plurimi
Dñs deus patru vſtroz addat ad hūc nu-
merum multa milia: et benedicat vobis ſic
locutus eſt. **N**on valco ſolus negocia v̄ra
ſuſtinere et pondus et iurgia. **D**ate ex vob
viros ſapientes et gnaros quoz cōuerſa-
tio ſit p̄bata in tribus vſtris: vt ponā eos
vobis principes. **T**ūc reſpondiſtis mihi. **B**o-
na res eſt quam vis facere. **T**uliq; de tribus
vſtris viros ſapientes et nobiles et cō-
ſtitui eos principes tribus et centuriones
et quinquagenarios ac decanos q; docerēt vos
ſingula: d̄cepiq; eis dicens. **A**udite illos: et
quod iuſtū eſt iudicate. **S**ive cuius ſit ille ſi-
ue peregrinus: nulla erit diſtātia p̄ſonarum.
Ita puum audietis vt magnū: nec accipie-
tis cuiuſq; p̄ſonam: quia dei iudiciū eſt. **N**ō
ſi difficile vobis viſū aliqd fuerit referte ad
me: et ego audiam. **P**receptiq; omia que fa-
cere deberetis. **P**roſectiq; de oreb tranſiui-
mus p heremū tribilem et maximā ſolitudi-
nem quam vidistiſ p viam mōtis amorrei
ſicut p̄ceperat dñs deus noſter nob. **C**umq;
veniſſem i cadeſbarne dixi vobis. **V**eniſtiſ
ad montē amorrei: quē dominus deus no-
ſter daturus eſt vobis. **V**ide ſtram quā dñs
deus tuus dabit tibi. **A**ſcende et poſſide eā:
ſicut locutus eſt dñs deus noſter patribus
tuis. **N**oli timere: nec quicq; paueas. **E**t
acceſſiſtis ad me omnes atq; dixiſtiſ. **A**ſ-
tamus viros qui cōſiderent ſtram: et renun-
cient p quod iter debeamus aſcendere: et ad
quas pergere ciuitatis. **C**umq; mihi ſermo
placuit: et miſi ex vobis duodecim viros ſin-

gulos de tribubus suis. Qui cum prexisset et
ascendissent in montana. venerunt usque ad val-
lem botri; et considerata terra. sumentes de fru-
ctibus eius ut ostenderet veritatem attule-
runt ad nos. atque dixerunt. Bona est terra
quam dominus deus noster daturus est vobis. Et
noluitis ascendere; sed increduli ad sermo-
nem dei nostri murmurastis in tabernaculis vestris
atque dixistis. Dedit nos dominus; et ideo edu-
xit nos de terra egypti ut traderet nos in ma-
nu amorrei atque deleteret. Quo ascendemus?
Nuncij fruerunt cor nostrum dicentes. Maxi-
ma multitudo est; et nobis statura prior
urbes magne et ad celum usque munite. Fili-
os enachim vidimus ibi. Et dixi vobis nolite
metuere; nec timeatis eos. Dominus deus qui
ductor est noster. pro vobis ipse pugnabit; si-
cut fecit in egypto cum videntibus; et in
solitudine ipsi vidistis. Portavit te dominus de-
tuus ut solet homo gestare puulum filium su-
um in omni via per quam ambulasti; donec ve-
niretis ad locum istum. Et nec sic quidem cre-
didistis domino deo vestro qui processit vos in via
et metatus est locum in quo tentoria figere
deberetis; nocte ostendens vobis iter per ignem;
et die per columnam nubis. Cumque audisset do-
minus vocem sermonum vestrorum; iratus iuravit
et ait. Non videbit quispian de hominibus ge-
nerationis huius pessime terram bonam quam sub
iuramento pollicitus sum patribus vestris;
preter caleph filium iephone. Ipse enim vide-
bit eam; et ipsi dabo terram quam calcavit et
filius eius; quia secutus est dominum. Nec mira-
da indignatio in populum; cum mihi quis iratus
deus propter vos dixerit. Nec tu ingredieris
illuc; sed iosue filius nunc minister tuus ipse
intrabit pro te. Hunc exhortare et roborare;
et ipse forte terram dividet israeli. Parvuli
vestri de quibus dixistis quod captivi ducerentur
et filij qui hodie boni ac mali ignorant distan-
tiam ipsi ingredientur; et ipsis dabo terram et
possidebunt eam; vos autem revertimini et abite
in solitudinem per viam maris rubri. Et respondi
mibi. Peccavimus domino. Ascendemus
et pugnabimus; sicut precepit dominus deus no-
ster. Cumque instructi armis properetis in mon-
tem; ait mihi dominus. Dic ad eos. Nolite
ascendere neque pugnetis. Non enim sum vobi-
scum; ne cadatis coram inimicis vestris. Lo-
cucus sum et non audistis; sed adversantes

impio domini et tumetes superbia ascendistis in
montem. Itaque egressus amorreus qui habi-
tabat in montibus et obviam veniens persecu-
tus est vos sicut solent apes persequi; et ceci-
dit de seir usque horma. Cumque reversi plorare-
tis coram domino non audivit vos; nec vocem ve-
stre voluit acquiescere. Sedistis ergo in ca-
desbarne multo tempore

CA.

.II.

Rofectiq; inde venimus in solitudi-
nem que ducit ad mare rubrum sicut
mibi dixerat dominus; et circumivimus
montem seir longo tempore. Dixitque domi-
nus ad me. Sufficit vobis circumire montes
istum; ite contra acqilonem; et prope precipi-
cens. Transibitis per terminos fratrum vestro-
rum filiorum esau qui habitant in seir; et time-
bunt vos. Videte ergo diligenter ne mouea-
mini contra eos. Neque enim dabo vobis de terra
eorum quantum potest unius pedis calcare ve-
strigium; quia in possessionem esau dedi mon-
tes seir. Cibos emetis ab eis pecunia; et co-
medetis; aquam emptam haurietis et bibe-
tis. Dominus deus tuus benedixit tibi in omni ope-
re manuum tuarum. Novit iter tuum; quomodo
transieris solitudinem hanc magnam per quam
draginta annos habitans tecum dominus deus
tuus; et nihil tibi defuit. Cumque transissemus
fratres nostros filios esau qui habitabant in se-
ir per viam campestrem de helath et de alions-
gaber; venimus ad iter quod ducit ad des-
ertum moab. Dixitque dominus ad me. Non pugnes
contra moabitas; nec meas adversus eos prolium
Non enim dabo tibi quicquam de terra eorum; quia
filiis loth tradidi eam in possessionem. Emim
primi fuerunt habitatores eius; populus magnus
et validus et tam excelsus ut de enachim scit-
pe quasi gigantes crederent; et essent similes
filiorum enachim. Demum moabite appellat
eos emim. In seir autem prius habitaverunt ho-
rim; quibus expulsis atque deletis habitave-
runt filij esau sicut fecit israel in terra pos-
sessionis sue quam dedit illi dominus. Surgentes
ergo ut transiremus torrentem careth;
venimus ad eum. Tempus autem quo ambu-
lavimus de cadesbarne usque ad transitum za-
reth triginta et octo annorum fuit; donec con-
sumeret omnis congregatio hominum bellato-
rum de castris sicut iuraverat dominus; cuius
manus fuit adversus eos ut interirent de

castroz medio Postq̄ aut̄ vniuersi cecide-
runt pugnatores Locut⁹ est dñs ad me di-
cens. Tu transibis hodie finnos moab vt
hem nomine ar; et accedes in vicinia filioz
ammon. **C**ave ne pugnes ostra eos; nec mo-
uearis ad plium. Non em̄ dabo tibi de tra
filiozū ammon; quia filijs loth dedi eam in
possessionem. Terra gigantū reputata est;
et in ipa olim habitauerūt ḡgates. quos
āmonite vocant; 3030mim plus magnus et
multus et p̄eere lōgitudinis sicut enach im
quos deleuit dñm⁹ a facie eoz. et fecit il-
los habitare p̄ eis; sic fecerat filijs esau q̄
habitant in seir delens korreos. et terrā co-
rum illis tradens; quam possident vsq; in p̄-
sens. Encos q̄ qui habitabant in a' erim vsq;
q̄ gazam capadoces expulerūt eos; q̄ egres-
si de capadocia deleuerūt eos; et habitauerunt
p̄ illis. Surgite et transite torrentē arnon
Ecce tradidi in manu tua seon regem ese-
bon amorreū et terrā eius; incipe possidere;
et omite aduersus eum plū. **H**odie incipi-
am mittere irorem atq; formidinem tuam
in populos q̄ habitāt sub omni celo; vt audi-
to nomine tuo paueant. et in morem pturi-
entū otremiscant; et dolore teneant. **A**si
ergo nūcios de solitudine cademorb ad seon
regem esebon verbis pacificis dicens. **T**ra-
sibim⁹ p̄ terrā tuā; publica gradiemur via
Non declinabimus neq; ad dextrā neq; ad
sinistram; alimēta p̄cio vende nobis vt ve-
scamur; aquam pecunia tribue et sic bibem⁹
Tantum est vt nobis cōcedas transitū; sic
fecerūt filij asau qui habitant in seir. et mo-
abite qui habitant in ar. donec veniam⁹ ad
fordanē; et trāseamus ad trāam quā dñs de-
us noster datus ē nobis. **N**oluitq; seon rex
esebon dare nobis transitū qz indurauerat
dominus deus eu⁹ spiritū eius; et obfirma-
uerat cor illius vt ita traderet in manus tu-
as; sicut nūc vides. **D**ixitq; dñs ad me. **E**c-
ce cepi tibi tradere seon. et trāam eius; incipe
possidere eam. **E**gressusq; est seon obuiā
nobis cū omni populo suo ad plium in iassa
et tradidit eū dñm⁹ deus noster nobis; p̄-
cussimusq; eū cum filijs suis et omni populo
suo; cūctasq; vrbes in tempe illo cepimus
interfectis habitatorib; earū viris ac muli-
eribus et puulis. **N**ō reliquim⁹ in eis quic-
q̄ absq; iumentis que in ptem venere p̄dan-

ti; m; et spoliis vrbū quas cepim⁹ ab aroer
que est sup ripam rozi ēris arnon opido. qd
in valle sitū est vsq; galaad. **N**on fuit vic⁹
et ciuitas q̄ nostras effugeret man⁹. **D**ni-
res tradidit dñs deus noster nobis; absq;
terrā filioz ammon ad quam nō accessim⁹
et cūctis que adiacent torrenti ieboc; et vrbibus
mōtanis vniūsisq; locis a quib; nos
p̄hibuit dñs deus noster.

CA.

.III.

Taq; ouerfi ascendimus p̄ iter basan.
Egressusq; est og rex basan in
occurū nobis in populo suo ad bel-
sandum in edrai; dixitq; dñs ad me. **N**e ti-
meas eū; quia in manu tua traditus est cū
omni populo ac terra sua. faciesq; ei sic feci
sti seon regi amorreoz. qui habitauit in es-
seton. **T**radiditq; ergo dñs deus noster in
manib; nostris etiam og regē basan et vni-
uersum populū ei⁹; percussimusq; eos vsq; ad
intermitionē; vastantes cūctas ciuitates il-
lius vno tempe. **N**on fuit opidū quod non
effugeret. **S**exaginta vrbes; omnē regio-
nem argob regni og in basan. **C**ūctē vrbes
erant munitē muris altissimis portisq; et
redibus; absq; opidū innumeris q̄ nō habe-
bant muros. **E**t deleuim⁹ eos sicut fecera-
mus seon regi esebon dispendentes omnem ci-
uitatem virosq; ac mulieres et puulos; iu-
menta aut̄ et spolia vrbium diripim⁹. **T**u-
limusq; illo in tempe trāam de manu duozū
regum amorreoz qui erant trans iordanē
a torrente arnon vsq; ad mōtem hermō quē
sydonij sarior vocant et amorrei sanir; omnes
ciuitates que site sūt in planicie; et vniuer-
sam trāam galaad et basan vsq; ad selcha-
et edrai ciuitates regni og in basan. **S**ol⁹
q̄pe og rex basan restiterat de stirpe gigā-
tum. **M**onstrat⁹ lectus eius ferreus qui est in
rebatb filioz ammon; nouem cubitus ha-
bens longitudinis; et quatuor latitudinis ad
mēsurā cubiti virilis manus. trāamq; pos-
sedimus tpe illo ab aroer q̄ est sup ripā tor-
rentis arnon; vsq; ad mediam ptem mōtis
galaad. **E**t ciuitates illi⁹ dedi ruben et gad;
reliquā aut̄ ptem galaad et omnem basan
regni og tradidi medie tribui manasse om-
nem regionē argob. **C**ūctā basan vocatur
terra gigantū. **J**air filius manasse possedit
omnem regionē argob vsq; ad finnos ges-

suri et machati. Vocauitque ex nomine suo basan anothaiar id est villas iair: usque ad presentem diem. Machir quoque dedit galaad: et tribus ruben et gad dedit de terra galaad usque ad torrentem arnon medium torrentis et finem usque ad torrentem ieboc: qui est terminus filiorum amon: et planicie solitudinis atque iordanem et terminos cenereth usque ad mare deserti quod est salissimum ad radices montis phasga contra orientem. **P**recepitque vobis in tempore illo dicens. Dominus deus vester datus vobis terram in hereditatem: expediti procedite fratres vestros filios israel omnes viri robusti absque vxoribus et puulis atque iumentis. Non enim quod plura habeatis pecora et in vrbibus remanere debebunt quas tradidi vobis: donec requiem tribuat dominus fratribus vestris sicut vobis tribuit: et possideant etiam ipsi terram: quam daturus est eis trans iordanem: tunc reuertetur unusquisque in possessionem suam quam dedit vobis. **I**osue quoque in tempore illo precepit dicens. Oculi tui viderunt que fecit dominus deus noster duobus his regibus: sic faciet omnibus regibus ad quem transiturus es. Ne timeas eos. Dominus enim deus vester pugnabit pro vobis. **P**recatusque sum dominum in tempore illo dicens. Domine deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinem tuam manumque fortissimam. Nec enim est alius deus vel in celo vel in terra qui possit facere opera tua: et comparari fortitudini tue. **T**ransibit igitur et videbo terram hanc optimam trans iordanem: et montem istum egregium et libanum. **T**ratulque est dominus mihi propter vos nec exaudiuit me. **S**ed dixit mihi. Sufficit tibi: nequaquam ultra loquaris de hac re ad me. **A**scende cacumen phasge: et oculos tuos circumfer ad occidentem et aquilonem austrumque et orientem et aspice. **N**ec enim transibis iordanem istum. **P**recipe iosue et corrobora eum atque conforta: quia ipse procedet populum istum: et diuidet eis terram quam visurus es. **M**ansimusque in valle contra phanum phogor

CA. .III.

Tunc israel audi precepta et iudicia que ego doceo te ut faciens ea viuas: et ingrediens possideas terram quam dominus deus patrum vestrorum daturus est vobis. **N**on ad detis ad verbum quod vobis laquor: nec auferetis ex eo. **C**ustodite mandata domini dei vestri que ego precipio vobis. **O**culi vestri

viderunt omnia que fecit dominus contra beelphegor: quomodo struerit omnes cultores eius de medio vestri. **V**os autem qui adheretis domino deo vestro viuitis vniuersi: usque in presentem diem. **S**citis quod docuerim vos precepta atque iudicia sicut mandauit michi dominus deus meus: sic facietis ea in terra quam possessuri estis: et obseruabitis et implebitis opere. **N**ec enim vestra sapientia et intellectus coram populis: ut audieres vniuersi precepta habetis dicat. **E**nim populus sapiens et intelligens gens magna. **N**ec est alia natio tam grandis que habeat deos appropinquantes sibi: sicut deus noster adest cunctis obseruationibus nostris. **Q**ue est enim alia gens sic inclita ut habeat ceremonias iustaque iudicia: et vniuersam legem quam ego proponam hodie ante oculos vestros. **C**ustodi igitur remetipsum et animam tuam solucite. **N**e obliuiscaris verborum que viderunt oculi tui: et ne excidant de corde tuo cunctis diebus vite tue. **D**ocebis ea filios ac nepotes tuos: diem in quo stetit coram domino deo tuo ioreb: quando dominus locutus est michi dicens. **C**ongrega ad me populum ut audiant sermones meos: et discant timere me omni tempore quo viuunt in terra doceantque filios suos. **E**t accessistis ad radices montis qui ardebat usque ad celum: erantque in eo tenebre et nubes et caligo. **L**ocutusque est dominus ad vos de medio ignis. **V**ocem verborum eius audistis: et formam penitus non vidistis. **E**t ostendit vobis pactum suum quod precepit ut faceretis: et decem verba que scripsit in duabus tabulis lapideis. **M**ichi quoque mandauit in illo tempore ut docerem vos ceremonias et iudicia: que facere deberetis in terra quam possessuri estis. **C**ustodite igitur solucite animas vestras. **N**on vidistis aliquam similitudinem in die qua locutus est vobis dominus in oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatis vobis sculptam similitudinem aut ymaginem masculi: vel femine similitudinem omnium iumentorum que sunt super terram vel auium sub celo volantium: atque reptilium que mouentur in terra: siue piscium qui sub terra morantur in aquis: ne forte oculis eleuatis ad celum videas solem et lunam et omnia astra celi: et errore deceptus adores ea et colas: que creauit dominus deus tuus in misterium cunctis gentibus que sub celo sunt. **V**os autem tulit dominus et eduxit de fornace ferrea egi

pti. vt haberet populū hereditariū sicut ē in
 p̄senti die. **T**ratulq; est dom̄n⁹ ostra me p̄
 ter sermones vestros et iurauit. vt non tra
 firem iordanē nec ingrederer ēram optimā
 quam datur⁹ est vobis. **E**cce morior i hac
 humo; non transibo iordanen vos trāsbibitis
 et possidebitis ēram egregiā. **C**auē ne quā
 do obliuiscaris pacti dñi dei tui. quod pepi
 git tecū; et facias tibi sculptā similitudinē
 eorū que dom̄n⁹ fieri inhibuit. **Q**uia domi
 nus deus tu⁹ ignis osumēs est; deus emula
 tor. **S**i genueritis filios ac nepotes; et mo
 rati fueritis in terra. deceptiq; feceritis vo
 bis aliquam similitudinē patrātes malū co
 ram dño vestro. vt eum ad iracū diam pu
 cetis; testes inuoco hodie celum et ēram. ci
 to perituros vos esse de terra; quam trāsito
 iordane possessuri estis. **N**on habitabitis in
 ea longo tempore; sed delebit vos dñs atq; di
 sperget in omnes gētes; et remāebitis pau
 ci in nationib; ad quas vos ducitur⁹ est do
 minus. **I**biq; seruietis dñs qui hominū ma
 nu fabricati sunt. ligno et lapide qui nō vi
 dent; nec audiūt non comedūt non odoran
 tur. **C**umq; quesieris ibi dñm deum tuū in
 uenies eum; si tamē toto corde quesieris et
 tota ēbulatione anime tue postq; te inuene
 rit oīa que p̄dicta sunt. **N**ouissimo autē tpe
 reuerteris ad dñm deum tuum et audies vo
 cem eius; quia deus misericors dñs deus tu
 us est. **N**on dimittet te nec omnino delebit;
 neq; obliuiscet pacti in quo iurauit p̄ribus
 tuis. **I**nterroga de dieb; antiquis qui fue
 runt an̄ te. ex die quo creauit de⁹ hominem
 sup ēram a sūmo celi vsq; ad summū eius;
 si facta est aliquādo huiuscemōi res. aut vn
 quā cognitū est vt audiret popul⁹ vocē do
 mini loquētis de medio ignis. sicut tu audi
 sti et vixisti. fecit deus vt ingrediret et tol
 leret sibi gentē de medio nationū p̄ tēpta
 tiones signa atq; portēta p̄ pugnam et ro
 bustam manū extēntūq; brachium et horri
 biles visiones; iuxta omnia que fecit p̄ nob
 dñs deus noster in egipto videntib; oculis
 tuis; vt scires quomā dñs ipse est deus; et
 non est alius p̄ter vnū. **D**e celo te. fecit au
 dire vocem suam vt doceret te; et in ēra ostē
 dit tibi ignem suū maximū. et audisti ver
 ba illi⁹ de medio ignis quia dilexit patres
 tuos et elegit semen eorū post eos. **E**duxit

q; te p̄cedens in virtute sua magna ex egi
 pto vt deleteret nationes maximas et fortio
 res te introitu tuo; et introduceret te da
 retq; tibi ēram earū in possessionē; sicut cer
 nis in p̄senti die. **S**cito ergo hodie et cogi
 tato in corde tuo q; dñs ipse est deus in celo
 sursum; et in terra deorsum; et non fit alius.
Custodi p̄cepta eius atq; mandata q̄ ego
 p̄cipio tibi et bene sit tibi. et filiis tuis post
 te. et p̄maneat multo tempore sup terram
 quam dñs deus tuus daturus est tibi. **T**ūc
 sepauit moyses tres ciuitates trans iorda
 nen ad orientalem plagam vt ofugiat ad
 eas qui occiderit nolens pximū suū nec fue
 rit sibi inimicus ante vnū et alterum diem
 et hanc ad aliquā vrbū possit euadere; bolor
 in solitudine que sita est in terra campestri
 de tribu ruben. et ramoth in galaad que est
 in tribu gad; et golam in basan que est in
 tribu manasse. **I**sta est lex quā p̄posuit mo
 yses coram filiis israhel et hec testimonia et
 cerimonie atq; iudicia que locut⁹ est ad fi
 lios israhel. quando egressi sunt de egipto;
 trans iordanen in valle circa phanum pho
 gor in terra seon regis amorrei qui habita
 uit in esebon quem p̄cussit moyses. **F**ilij q; israhel
 egressi ex egipto possiderūt terram
 eius et og regis basan duorū regū amore
 orum qui erant trans iordanen ad solis or
 tum ab aroer que sita est sup ripam torren
 tis arnon vsq; ad montē samir qui est et her
 mon om̄em planiciem trans iordanē ad ori
 entalem plagam vsq; ad mare solitudinis
 et vsq; ad radices mōtis phasga.

CA. V.

Dcauitq; Moyses omnem israhel
 lem; et dixit ad eum. **A**udi israhel
 cerimonias atq; iudicia; que ego loquor in
 aurib; vestris hodie. **D**iscite ea; et opere cō
 plete. **D**omin⁹ deus noster pepigit nobiscū
 fedus in ore p̄. **N**on cū patrib; nostris inijt
 pactum sed nobiscū; qui in p̄sentiariū sum⁹
 et viuim⁹. **F**acie ad faciem locutus est no
 bis in mōte de medio ignis. **E**go sequester
 et medius fui inter dominū et vos in tempe
 illo; vt anūciarem vobis verba eius. **T**imū
 stis ignem; et non ascendistis in montem.
Et ait **E**go domin⁹ deus tuus; qui eduxi te
 de terra egipti de domo seruitutis. **N**on ha
 bebis deos alienos in ospectu meo. **N**on faci

es tibi sculptile nec similitudinem omnium
que in celo sunt desup et que in terra deor-
sum: et que versant in aquis sub terra. Non
adorabis ea: et non coles. Ego enim sum dñs
deus tuus. deus emulator reddens iniquita-
tem patrum sup filios in terciã et quartã
generatione his qui oderunt me: et faciens
misericordiam in multa milia diligentibus
me et custodientibus pcepta mea. Non usur-
pabis nomē dñi dei tui frustra: qz non erit
impunit⁹ qui sup re vana nomen eius assu-
perit. **Observa diem sabbati vt sanctifices
eum: sic pcepit tibi domin⁹ deus tuus. Sex
diebus opaberis: et facies omnia opa tua.
Septim⁹ dies sabbati est: id ē requies do-
mini dei tui. Non facies in eo quicquid operis
tu et filius tuus et filia seru⁹ et ancilla: bos
et asinus et omne iumentum tuum et pegrin⁹
qui est intra portas tuas: vt requiescat ser-
uus et ancilla tua sicut et tu. **Vomēto qz
ipse hueris in egipto: et eduxerit te inde do-
min⁹ deus tuus in manu forti et brachio ex-
tensio. **Idcirco pcepit tibi vt obfuares diē
sabbati. **Honora patrem tuum et matrem sic
pcepit tibi domin⁹ deus tuus: vt longo vi-
uas tempe: et bene fit tibi in terra qua dñs
deus tu⁹ daturus est tibi. **Non occides. ne-
qz mechaberis: furtūqz non facies: nec loq-
ris ostra proximo tuū falsum testimoniu. **Nō
occupas vxorem proximi tui: non domū nō
agrum. non seruū. non ancillam. non bouē.
non asinū: et vniuersa que illius sunt. **Hec
verba locut⁹ est domin⁹. ad omnem multitu-
dinem vestram in monte de medio ignis. et
nubis et caliginis voce magna nichil addēs
amplius: et scripsit ea in duabus tabul lapi-
deis quas edidit michi. **Vos autē postq̄ audi-
stis vocem de medio tenebrarū et montem
ardere vidistis accessistis ad me omnes prin-
cipes tribuū et maiores natu: atqz dixistis.
**Ecce oñdit nobis dñs de⁹ noster maiesta-
tem et magnitudinem suā. **Vocem enim eius
audiuim⁹ de medio ignis: et pbauim⁹ hodie
q loquere deo cū hoie vixerit homo. **Cur ḡ
moriemur: et deuorabit nos ignis h maxim⁹?
**Si enim audierimus vlt vocem dñi dei nostri
moriemur. **Quid est omnis caro vt audiat
vocem dei viuētis qui de medio ignis loqui-
tur sic nos audiuim⁹: et possit viuere? **Tu
magis accede et audi cūcta que dixerit do-****************************

*prolongam
proclamare*

min⁹ deus nō tibi: loquerisqz ad nos: et nos
audientes faciemus ea. **Quod cū audisset
dominus ait ad me. **Audiui vocē verboꝝ po-
puli huius que locuti sunt tibi. **Bene omnia
sunt locuti. **Quis det talem eos habere mē-
te vt timeāt me et custodiāt vniuersa man-
data mea in omni tpe: vt bene fit eis et fili-
is eoz in sempiternū. **Vade et dic eis. **Reu-
rtimi in tentoria v̄ra. **Tu vero h̄ sta mecū: et
loquar tibi omnia mādata mea et cerimōi-
as atqz iudicia que docebis eos vt faciant
ea in terram quam dabo illis in possessionem.
**Custodite igit et facite que pcepit domin⁹
deus nobis. **Non declinabitis neqz ad dexte-
ram neqz ad sinistram: sed p̄ viam quam p̄-
cepit dñs deus vester ambulabitis: vt viua-
tis et bene fit nobis et p̄tēnt dies vestri in
terra possessionis vestre******************

CA.

.VI.

**Ec sunt pcepta et cerimoniae atqz iu-
dicia que mādauit dñs deus vester
vt docerē vos et faciatis ea in terra ad qua
transgredimini possidendā: vt timeas dñm
deū tuū et custodias oia mādata et pcepta
eius q̄ ego p̄cipio tibi et filiis ac nepotibus tu-
is cūctis diebus vite tue vt plongenē dies
tui. **Audi israel et observa vt facias que
pcepit tibi domin⁹ et bñ fit tibi et multiplice-
ris amplius: sicut pollicitus est dñs deus pa-
trū tuoz tibi terram lacte et melle manātes.
**Audi israel. **Dñs deus noster deus vnus ē.
**Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: et
ex tota anima tua: et ex tota fortitudine tua
**Eruntqz verba hec que ego p̄cipio tibi ho-
die in corde tuo: et narrabis ea filiis tuis et
meditaberis sedens in domo tua et ambulās in
itine dormiēs atqz osurgēs: et ligab ea quasi si-
gnū in manu tua: erūtqz et mouebuntur in-
ter oculos tuos: scribesqz ea in limbo et bo-
stis domus tue. **Cūqz introduxerit te domi-
nus deus tuus in terram p̄ qua iurauit pa-
tribus tuis abraham ysaac et iacob et dederit
tibi ciuitates magnas et optimas quas
non edificasti. **Domos plenas cunctarum
opum quas non extruxisti. cisternas quas
non effodisti: vinea et oliueta que non pla-
tasti. et comederis et saturatus fueris: ca-
ue diligenter ne obliuiscaris dñm qui eduxit
te de terra egipti. de domo seruitutis. **Do-
minū deū tuū timebis et illi soli hueris: ac p̄******************

nomen illius iurabis. Non ibitis post deos alienos cūctaz gentiū que in circūitu vestro sunt: qm̄ deus emulatoꝝ dñs deus tuus in medio tui: neqñ irascat̄ furoꝝ dñi dei tui oꝝtra te: et auferat te de sup̄ficie terre. Non temptabis dñm deum tuū: sic temptasti in loco temptatiōis. Custodi p̄cepta dñi dei tui ac testimonia et cerimonias quas p̄cepit tibi: et fac quod placitū est et bonum in oꝝpectu dñi vt bene sit tibi: et igressus possideas t̄ram optimā de qua iurauit dñs patribus tuis vt deleter om̄es inimicos tuos coram te sicut locutus est. Cū interrogauit te filius tu⁹ cras dicens quid sibi volūt testimonia hec: et cerimonie atq; iudicia que p̄cepit dñs deus n̄r nob̄: dices ei. Seruī eram⁹ pharaonis in egipto: et eduxit nos dñm de egipto in manu forti: fecitq; signa atq; p̄digia magna ⁊ pessima in egipto cōtra pharaonē et om̄em domū illius in cōspectu nostro: et eduxit nos inde vt itroducis daret t̄ram sup̄ qua iurauit patribus n̄ris. P̄cepitq; nobis dñs vt faciamus omnia legitima hec: et timeam⁹ dñm deum nostrū vt bñ sit nobis cunctis dieb⁹ vite nostre sicut est hodie. Erig⁹ n̄r misericors: si custodierim⁹ et fecerim⁹ omnia p̄cepta eius coram dño deo nostro sicut mādauit nobis

CA. VII.

Um vero introduxerit te dñs deus tuus in t̄ram quā possessur⁹ ingrederis: et deleuerit gentes multas corā te etheum et gergezeū et amozzeū chanaanē et pherezeū et eueū et iebuseum septē gentes multo maioris numeri q̄ tu es et robustiores te: tradideritq; eas dñs deus tuus tibi: p̄cuti esq; eas vsq; ad intermitionē. Non inibis cū eis fedus nec misereberis earum: neq; sociabis cū eis diugia. Filiā tuam non dabis filio eius: nec filiā illi⁹ accipies filio tuo: quia seducet filiū tuū ne sequat̄ me et vt magis seruiat dijs alienis. Irasceturq; furoꝝ dñi: et delebit te cito. Quim poti⁹ hec facieris eis. Aras eoz subuertite: et ofringite statuas: lucosq; succidite: ⁊ sculptilia cōburite: q̄a p̄plus sanctus es dño deo tuo. Te elegit dñs deus tu⁹: vt sis ei p̄plus peculiaris de cūctis p̄plis qui sunt sup̄ t̄ram. Nō quia cunctas gētes numero vincebatis vobis iūctus est dñs et elegit vos cū om̄ib⁹ fi-

tis populis pauciores: sed q̄a dilexit vos dñm: et custodiuit iuramentū quod iurauit patrib⁹ vestris. Eduxitq; vos in manu forti et redemit de domo fuitutis: de manu pharaonis regis egipti: et scies qz dñs de⁹ tuus ip̄e est deus fortis et fidelis: custodiēs pactū ⁊ misericordiam diligentib⁹ se ⁊ his qui custodiūt p̄cepta eius in mille generationes: et reddens odientib⁹ se statim: ita vt dispdat eos et vltra nō differat p̄tin⁹ eis restituens quod merent̄. Custodi ergo p̄cepta et cerimonias atq; iudicia: que ego mandato tibi hodie vt facias. Si postq̄ audieris h̄ iudicia custodieris ea ⁊ feceris: custodiet et dñs deus tuus tibi pactū et misericordiā quam iurauit patrib⁹ tuis et diliget te et multiplicabit: bñdicetq; fructū ventris tui: et fructū t̄re tue: frumēto tuo atq; vindemie: oleo et armētis gregib⁹ ouium tuarū sup̄ t̄ram: p̄ qua iurauit patrib⁹ tuis vt daret eam tibi. Bñdictus eris inter om̄es populos. Nō erit apud te sterilis vtriusq; sexus: tam in hominib⁹ q̄ in gregibus tuis auferet dñs a te om̄em languore: ⁊ infirmitates egipti pessimas quas nouisti nō inferet tibi s; cūctis hostib⁹ tuis. Deuorab om̄es populos quos dñs deus tuus datur⁹ est tibi: nō parcat eis oculus tuus: nec seruias dijs eoz: ne sint in ruīnam tui. Si dixeris i corde tuo plures sūt gētes iste q̄ ego: quō potero delere eas: noli metuere sed recordare: que fecerit dñs deus tu⁹ pharaōi ⁊ cūctis egiptijs plagas maximas quas viderūt oculi tui et signa atq; portēta manū q; robustam et extentū brachiū: vt educes ret te dñs deus tuus. Sic faciet cūctis populis quos metuis. Insup et scabzōes mitteret dñs deus tu⁹ in eos: donec delet omnes atq; dispdat qui te fugerit et latere poterint. Non timebis eos: qz dñm deus tu⁹ in medio tui est deus magnus et terribilis. Ipse osomet nationes has in cōspectu tuo paulatim atq; p̄ partes. Nō poteris eas delere parit̄: ne forte multiplicent̄ contra te bestie terre. Dabitq; eos dñs deus tuus in oꝝpectu tuo: ⁊ inficiet illos donec penit⁹ delectant̄. Tradetq; reges eoz in man⁹ tuas: et dispdes nomina eoz sub celo. Nullus poterit resistere tibi: donec cōteras eos. Sculptilia eoz igne obures. Non occupas ar-

gentū et aux de quibz facta sunt: neq; assu-
mes ex eis tibi quicq; ne offendas. ppter ea
q̄a abhomiatio ē dñi dei tui; nec inferes q̄p-
p̄iam ex ydolo in domū tuā: ne fias anathe-
ma sicut et illud est. Quasi spurciciā detesta-
beris; et velud inq̄namentū ac sordes abho-
minatiōi habebis: quia anatHEMA est.

CA. VIII.

Ane mandatū quod ego p̄cipio tibi
hodie caue diligēte vt facias vt
possitis viuere et multiplicemini: ingressiq; po-
ssideatis terram p̄ q̄ iurauit dñs patri bz v̄ris
Et recordaberis cūcti itineris per quod ad-
duxit te dñs deus tu⁹ quadraginta annis p̄
desertū vt affligeret te atq; temptaret: et
nota fieret que in tuo animo v̄sabanē: vt et
custodires mandata illius an non. Afflixit
te penuria: et dedit tibi cibum māna quem
ignorabas tu et patres tui vt oñderet tibi
q̄ non in solo pane viuūt homo: sed in omni
verbo qd̄ p̄gredit̄ de ore dñi. Vestimentum
tuū quo operiebaris nequaq; vetustate de-
ficit: et pes tu⁹ non est subritus. En q̄dra-
gesim⁹ ann⁹ ē: vt recogites in corde tuo:
quia sic erudit filiū suum homo sic dñs de⁹
tuus erudiuit te: vt custodias mādata do-
mini dei tui et ambules in vijs eius: et time-
as eum. Dñs em̄ deus tuus introducet te in
terram bonam: terram riuoz aquarūq; et fontium:
in cuius campis et mōtibz erupunt flu-
uioz abissi: terram frumētī ordei ac vinearū
in qua ficus et malaḡnata et oliueta nas-
cunt̄: terram olei ac mellis vbi absq; vlla pe-
nuria comedes panem tuū et rerum omniū
abundantia p̄frueris: cui⁹ lapides ferrum
sunt et de mōtibus eius eris metalla fodiū
uet̄: vt cū comederis et faciat⁹ fueris bñdi-
cas dño deo tuo p̄ terra optima quā dedit
tibi. Obserua et caue neqñ obliuiscaris do-
mini dei tui: et negligas mādata eius atq;
iudicia et ceremonias quas ego p̄cipio tibi
hodie: ne postq̄ comederis et faciat⁹ fueris
domos pulcras edificaueris et habitaueris
in eis: habuerisq; armēta et ouīū greges
argenti et aurī cūctarūq; rerū copia: ele-
tur cor tuū et non reminiscaris dñi dei tui:
qui eduxit te de terra egipti de domo huius
tis et ductor tuus fuit in solitudine magna
atq; t̄ribili i qua erat serpens flatu adures
et scorpio ac dipsas et nulle omnio aque: q̄

eduxit riuos de petra durissima et cibauit
te māna in solitudine qd̄ nescierūt patres
tui. Et postq̄ afflixit et pbauit: ad extremū
miseratus est tui: ne diceres in corde tuo for-
titudō mea et robur manus mee hec michi
omnia p̄stiterūt: sed recorderis dñi dei tui: q̄
ipse vires tibi p̄buerit vt impletet pactum
suū sup quo iurauit patribus tuis sic p̄sens
iudicat dies. Simaūt oblitus dñi dei tui se-
cutus fueris deos alienos coluerisq; illos et
adoraueris: ecce nūc p̄dico tibi q̄ omnio di-
spereas. Sicut gētes quas deleuit dñs in in-
troitu tuo: ita et vos peribitis si inobediē-
tes fueritis voci dñi dei vestri.

CA. IX.

Vbi israel. Tu trasgredieris ho-
die ordinem vt possideas nationes
maximas et fortiores te ciuitates ingētes
et ad celum vsq; ad muratas populū ma-
gnū atq; sublimē: filios enachim quos ipse
vidisti et audisti: quibz nullus potest ex ad-
uerso resistere. Scies ergo hodie q̄ dñs de-
us tuus ipse trāsibit an te ignis deuorās at-
q; consumēs: qui oterat eos et delet atq; di-
spdat ante faciem tuā velociter: sicut locu-
tus est tibi. Ne dicas i corde tuo cū deleue-
rit eos dñs deus tuus in ōspectu tuo. ppter
iusticiā meam introduxit me dñs vt trāsi-
bam possiderem: cū ppter impietates suas
iste delere sint nationes. Neq; enim ppter iu-
sticias tuas et equitatem cordis tui ingre-
dieris vt possideas terras eaz. Et quia ille
egerūt impie: interocūte te delere sunt: et vt
opleret verbū suū dñs qd̄ sub iuramēto pol-
licitus est patribz tuis abraham ysaac et ia-
cob. Scito ergo q̄ nō ppter iusticias tuas
dñs deus tu⁹ dederit tibi terram hāc optimā
in possessionem: cū durissime ceruicis sis po-
pulus. Memēto et ne obliuiscaris quō ad-
iracundiā puocaueris dñm deū tuū in soli-
tudine: et ex eo die quo egressus es ex egi-
pto vsq; ad locū istum: semp aduersum do-
minū ū ostendisti. Nam et in ore bz puocasti eū:
et iratus delere te voluit quāto ascendi i mō-
tem vt acciperē duas tabulas lapideas pa-
cti qd̄ pepigit vobiscū deus. Et p̄seueravi
in mōte quadraginta diebz ac noctibz: pa-
nem nō comedens et aquā nō bibēs. Dedit
q; michi dñs duas tabulas lapideas scrip-
tas digito dei: et oñnentes omnia verba. q̄

vobis locutus est in monte de medio ignis
 quā cōtio populi ogregata est. **Cūq;** transis-
 sent quadraginta dies ⁊ totidem noctes de-
 dit michi dñs duas tabulas lapideas. tabu-
 las federis: dixitq; michi Surge et descēde
 hinc cito: qz populus tu⁹ quem eduxisti de
 egipto deseruerūt velocit̄ viam quā demon-
 strasti eis: fecerūtq; sibi cōflatile Rursūq;
 ait dñs ad me. **Cerno** qz populus iste dure
 ceruicis sit. **Dimitte** me vt conterā eum: ⁊
 deleam nomē eius sub celo: et ostitua te su-
 per gentē que hac maior ⁊ fortior sit. **Cūq;**
 de mōte ardente descenderē ⁊ duas tabulas
 federis vtraq; tenerē manu. vidissēq; pec-
 casse vs dño deo vestro ⁊ fecisse vobis virtu-
 lum oflatilem et deseruisse velocit̄ viam ei⁹
 quam vobis onderat: pieci tabulas de mani-
 bus meis ofregiq; eas in ospectu vestro. **Et**
 pcedi ante dñm sic prius qd̄raginta diebus
 et noctibus panem nō comedens et aquā nō
 bibens ppter omnia peccata v̄a que gessi-
 stis contra dñm: et eū ad iracūdiā puoca-
 stis. **Timui** enī indignatiōem et iram illi⁹:
 qua aduersū vs cōcitatus delere vs volu-
 it. **Et** ex audiuit me dñs etiā hac vice. **Ad**
 ūsum aaron qz ve hement̄ irat⁹ voluit eū cō-
 terē: et p illo similē deprecatus sum. **Dece-**
 catū aut̄ vestrum quod feceratis id est vi-
 tulū arripiens igne obussi: et in frustra con-
 minūes omniōq; in puluerem redigens pie-
 ci in torrentē qui de mōte descendit. **In** in-
 cendio qz et in temptatiōe. et in sepulcris
 ocupiscentie puocastis dñm: ⁊ quādo misit
 vs de cadesbarne dicens ascendite et possi-
 dete terram quā dedi vobis: et otempistis
 imperium dñi dei vestri et nō credidistis ei:
 neq; vocem eius audire voluistis: s; semp fu-
 istis rebelles a die qua nosse vs cepi. **Et** ia-
 cui coram dño qd̄raginta diebus ac noctibus
 quibus eū supliciter deprecabar ne deleret vs
 vt fuerat cōmīatus: et orans dixi Dñe de-
 us ne dispdas populū tuū et hereditatē tuā
 quam redemisti in magnitudine tua: quos
 eduxisti de egipto in manu forti. **Recordāe**
 suozū tuozū abraham ysaac et iacob. **Ne**
 aspicias duriciā populi huius ⁊ impietates
 atq; peccatū: ne forte dicant habitatores
 terre de qua eduxisti nos nō poterat domi-
 nus introducere eos: in t̄ram quā pollicit⁹
 est eis. et oderat illos. idcirco eduxit vt mē

fieret illos in solitudine: qui sunt populus
 tuus et hereditas tua quos eduxisti in for-
 titudie tua magna et i brachio tuo extēto

CA. .X.

In tempore illo dixit dñs ad me. **Dola** tibi
 duas tabulas lapideas sic p̄ores fuerunt et
 ascende ad me in mōtem: faciesq; archam
 ligneam ⁊ scribam in tabulis verba que fu-
 erūt in his quas ante fregisti. ponesq; eas
 in archa. **Feci** igit̄ archam de ligis sethim
Cūq; dolassem duas tabulas lapideas in-
 star p̄orum: ascendi in mōtem habens eas i
 manibus scripsitq; in tabulis iuxta id quod
 p̄us scripserat verba decē que locut⁹ est do-
 min⁹ ad vs in monte de medio ignis quā-
 do populus ogregatus est: et dedit eas mi-
 chi. **Reuersus**q; de mōte descendi: ⁊ posui ta-
 bulas in archā quam fecerā: que hucusq;
 ibi sunt sic michi p̄cepit dñs. **Filij** aut̄ isra-
 hel castra mouerūt ex beroth filioz iachan
 in mosura vbi aaron mortu⁹ et sepultus ē:
 p quo sacerdotio fūctus est filius eius elea-
 zar. **Inde** venerūt i gadgad: de quo loco p̄-
 feci castrametati sūt in iethabatha in ter-
 ra aquaz atq; torrentiū. **Co** tempe sepaui
 tribu leui vt portaret archam federis domi-
 ni: et staret coram eo in misterio ac bñdice-
 ret in noie illi⁹ vsq; in p̄ntem diem. **Quāob-**
 rem nō habuit leui ptem neq; possessionem
 cum fratrib; suis: quia dñs possessio eius ē:
 sicut pmisit ei dñs deus tuus. **Ego** aut̄ ste-
 ti in mōte sic p̄us quadraginta diebus ac no-
 ctibus exaudiuitq; me dñs etiam hac vice: ⁊
 te p̄dere noluit. **Dixit**q; michi. **Vade** et pre-
 cede p̄lm vt ingrediatur et possideat t̄ram
 quam iuravi patrib; eoz: vt traderem eis.
Et nūc israel quid dñs deus tu⁹ petit a te:
 nisi vt timeas dñm deū tuū et ambules in
 vijs eius et diligas eū: ac seruias dño deo
 tuo in toto corde tuo et in tota anima tua
 custodiaq; mādata dñi et cerimonias ei⁹
 quas ego hodie p̄cipio tibi vt bene sit tibi.
En domi dei tui celū est et celū celi terra et
 omnia que in eis sūt et tamen patrib; tuis
 oglutinat⁹ est dñs et amauit eos: elegitq;
 semē eoz post eos id est vs de cunctis gen-
 tibus sic hodie comprobāt. **Circūcidite** igit̄
 prepuciū cordis vestri et ceruicem vestram
 non induretis ampli⁹: quia dñs deus vester
 ipse est deus eoz et domin⁹ dñantium de⁹

*Amis: no arypn
mre xpona mte
miseria sed chan
larum in qua oia
boni pmdr*

magnus et potens et terribilis: qui personam
non accipit nec munera. **F**aciet iudicium pu-
pillo et vidue: amat peregrinum: et dat ei vi-
ctum atque vestitum et vos ergo amate peregrinos:
quia et ipsi fuistis adueni in terra egypti.
Dominum deum tuum timebis: et ei soli seruias. **I**psi
adherebis: iurabisque in nomine illius. **I**psa est
laus tua et deus tuus: qui fecit tibi haec ma-
gnalia et terribilia que viderunt oculi tui. **I**n
septuaginta animabus descenderunt patres
tui in egyptum: et ecce nunc multiplicauit te
dominus deus tuus sicut astra celi.

CA. XL.

Ma itaque dominum deum tuum: et obserua
precepta eius et ceremonias iudicia
atque mandata omni tempore. **C**ognoscite hodie
que ignorant filii vestri: qui non viderunt di-
sciplinam domini dei vestri: magnalia eius et robu-
sta manu extenditque brachium: signa et opera
que fecit in medio egypti: pharaoni regi: et
vniuersae terre eius: omnique exercitui egip-
tiorum et equis ac curribus: quomodo operuerit eos
aque maris rubri: cum vos persequerentur et de-
leuerit eos dominus usque in presentem diem: vobisque
que fecerit in solitudine donec veniretis ad
hunc locum: et dathan atque abiron filii eli-
ab qui fuit filius ruben: quos aperto ore suo
terra absorbuit cum domibus et tabernacu-
lis et vniuersa substantia eorum quam habebat
in medio israel: oculi vestri viderunt omnia
opera domini magna que fecit: ut custodiatis
vniuersa mandata illius que ego hodie precipio
vobis et possitis introire et possidere terram
ad quam ingredimini: multoque in ea viuatis
tempore quam sibi iuramento pollicitus est dominus
patribus vestris et semini eorum lacte et melle
manantem. **T**erra autem ad quam ingredieris
possidendam non est sicut terra egypti de qua ex-
isti vbi iacto semine in ortorum morem aque
dicunt irrigue: sed motuosa est et campe-
stris de celo expectas pluias: quam dominus
deus tuus semper inuisit et oculi illius in ea sunt
a principio anni usque ad finem eius. **S**i ergo obe-
dieritis mandatis meis que ego hodie precipio
vobis: ut diligatis dominum deum vestrum: et
seruiatis ei in toto corde vestro et in tota
anima vestra: dabit pluiam terre vestre tem-
poraneam et serotinam ut colligatis frumen-
tum et vinum et oleum fenem ex agris ad pasce-
da iumenta: ut et ipsi comedatis ac saturemini

Cauete ne forte decipiatur cor vestrum et re-
cedatis a domino: huiusmodi dijs alienis et adore-
tis eos: iratusque dominus claudat celum et pluuie
non descendat: nec terra det germen suum:
percretaque velociter de terra optima quam dominus
daturus est vobis. **P**onite haec verba mea in
cordibus et in animis vestris: et suspendite ea
per signum in manibus: et iter oculos vestros col-
locate. **D**ocete filios vestros: ut illa meditentur.
Quando sederis in domo tua et ambula-
ueris in via: et accubueris atque surrexeris
scribe ea super postes et ianuas domus tue:
ut multiplicentur dies tui et filiorum tuorum in
terra: quam iurauit dominus patribus tuis: ut da-
ret eis quod diu immiet celum terre. **S**i enim cu-
stodieritis mandata que ego precipio vobis:
et feceritis ea ut diligatis dominum deum vestrum
et ambuletis in omnibus vijs eius adheren-
tes ei: dispudet dominus omnipotens omnes gentes
istas ante faciem vestram: et possidebitis eas
que maiores et fortiores vobis sunt. **O**mnis
locus quem calcauerit pes vester: vester erit.
A deserto et libano et flumine magno eufrate
usque ad mare occidentale: erunt termini ve-
stri. **N**ullus stabit contra vos. **T**errorem vestrum
et fortitudinem dabit dominus deus vester super
omnem terram quam calcaturi estis: sicut locutus
est vobis. **E**n propono in conspectu vestro hodie
benedictionem et maledictionem: benedictionem
si obedieritis mandatis domini dei vestri que
ego hodie precipio vobis: maledictionem si non
obedieritis mandatis domini dei vestri: sed si recesseritis
de via quam ego nunc ostendo vobis: et
ambulaueritis per deos alienos quos igno-
ratis. **C**um introduxerit te dominus deus tuus in
terram in quam pergis habitandam: pones bene-
dictionem super montem garizim: maledictionem su-
per montem hebal: qui sunt trans iordanem post
viam que pergit ad solis occubitu: in terra chana-
nei qui habitat in campestribus contra gal-
galam que est iuxta vallē tendentē et intrā
tem percul. **V**os autem transibitis iordanem ut
possideatis terram quam dominus deus vester da-
turus est vobis: et habeatis illam. **V**idete ergo
ut impleatis ceremonias atque iudicia que ego
hodie ponam in conspectu vestro. **CA. XII.**

Ec sunt precepta atque iudicia que fa-
cere debetis in terra quam dominus de-
us patrum tuorum daturus est tibi: ut
possideas eam cunctis diebus quibus super hu-

mū grediaris Subūrite omnia loca in quibus coluerunt gentes quas possessuri estis deos suos: sup montes excelsos et colles et super omne lignū frondosum. Dissipate aras eorū et cōfringite statuas: lucos igne cōburite et ydola omnivite: dispdite nomina eaz de locis illis. Non facietis ita dño deo vestro: sed ad locū quem elegerit dñs deus vester de cūctis tribubz vestris vt ponat nomen suū et ibi habitet in eo venietis et offeretis i loco illo olocausta et victimas et decimas et pñcias manuū vestraz. et vestra atq; donaria p̄mogenita bouum et ouiu: et comedetis ibi in ospectu dñi dei vestri: ac letabimini in cūctis ad que miseritis manū vos et dom⁹ vestre in quibz bñdixit vobz dom⁹ deus vester. Nō facietis ibi que nos hic facimus hodie: singuli qđ sibi rectū videt. Neq; em vsq; in p̄is temp⁹ venistis ad requiē et possessionē quā dñs deus vester datur⁹ est vobis. Transibitis iordanen et habitabitis in terra quā dñs deus v̄ datur⁹ est vobz: vt requiescat a cūctis hostibus p̄ circūitū: et absq; vllō timore habitetis in loco quē elegerit dñs deus vester: vt sit nomē eius in eo. Illuc omnia que p̄cipio offeretis: olocausta et hostias ac decimas et pñcias manuū vestrarū. et quid qđ p̄cipiū est in muneribus que vouistis dño. Ibi epulabimini coram dño deo vestro vsq; filij et filie v̄re: famli et famle atq; leuites qui in vestris vrbibz cōmorantur. Neq; em habet aliā ptem et possessionem int̄ vos. Caue ne offēas olocausta tua in omni loco quem videris: sed in eo quē elegerit dñs in vna t̄buum tuaz. offeres hostias et facies quecūq; p̄cipio tibi. Sicut autē comedere volueris et te esus carniū delectauerit occide et comede iuxta bñdictionem domi dei tui quā dedit tibi in vrbibz tuis: siue imūdum fuerit hoc est maculatū et defibile: siue mūdum h̄ est integrū et sine macula quod offerri licet sic caprea et ceruū comedes absq; esu dūtayat sanguinis quē sup t̄ram quasi aquā effundes. Nō poteris comedere in opidis tuis: decimā frumēti et vini et olei tui: p̄mogenita armētōrū et pecorū et oia q̄ voueris et sponte offerre volueris et pñcias manuū tuaz: sed coram dño deo tuo comedes ea i loco quē elegerit dom⁹ deus tuus: tu et filij tu⁹ et filia et seru⁹ et

famula atq; leuites qui manet in vrbibz tuis: et lateribz et reficieris corā dño deo tuo in cūctis ad q̄ extēderis manū tuā. Caue ne derelinquas leuitē in omni tempe quo versaris in terra. Quādo dilatauerit dñs deus tuus t̄mōs tuos sic locutus est tibi: et volueris vsci carnibz quas desiderat anima tua: locus autē quē elegerit dñs deus tuus vt sit nomē eius ibi si p̄cul fuerit occides de armētis et pecoribz que habueris sic p̄cepit tibi: et comedes in opidis tuis vt tibi placet. Sicut comedit caprea et ceruus ita vesceris eis et mūdus et immūdus in omne vescentur: hoc solum caue ne saginem comedes. Sanguis em eorū p̄ anima est: et idcirco nō debes animā comedere cū carnibz: sed super terrā fundes quasi aquā: vt bñ sit tibi et filiis tuis post te: cū feceris quod placet in cōspectu dñi. Que autē sanctificaueris et vueris domio tolles et venies ad locū quem elegerit dñs: et offeres oblatiōes tuas carnē et sanguinē sup altare domi dei tui. Sanguinem hostiaz fundes in altari: carnibz autē ipse vesceris. Obserua et audi omnia q̄ ego p̄cipio tibi vt bñ sit tibi et filiis tuis post te in sempit̄nū: cum feceris quod bonū est et placitū in cōspectu domi dei tui. Quādo dispdiderit dñs deus tuus ante faciem tuā gentes ad quas ingredieris possidendas et possideris eas atq; habitaueris in terra earū: caue ne imitens eas post q̄ te fuerint intro eūte subuerse: et requiras ceremonias earū dicens. Sicut coluerūt gentes iste deos suos: ita et ego colam. Non facies sicut domio deo tuo. Omnes em obhominatiōes quas auersat dñs fecerūt dijs suis offerentes filios et filias: et cōburētes eas igni: quod p̄cipio tibi hoc t̄m facito dño: nec addas q̄cūq; nec minuas. CA. XIII

Surrexerit in medio tui p̄phete: aut qui somniū vidisse se dicat et p̄dixerit signū atq; portētū: et uenerit qđ locutus ē. et dixerit tibi: eam⁹ et seq̄mur deos alienos quos ignoras et fufam⁹ eis: nō audies verba p̄phete ill⁹ aut sōmatoris: q̄a temptat vs dñs deus v̄r: vt palā fiat utrū diligatis eum an non in toto corde et in tota anima v̄ra. Dñm deū vestrum sequimini et ipsū timete: et mādata illius custodite: et audite vocem eius. Ipsi seruetis

et ipsi adheretis. **P**ropheta autem ille aut factus somnorum interficietur quia locutus est ut vos auerteret a domino deo vestro qui eduxit vos de terra egypti et redemit vos de domo seruitutis: ut errare te faceret de via quam tibi precepit dominus deus tuus: et auferes malum de medio tui. **S**i tibi voluerit persuadere fratris tuus filius matris tue aut filius tuus vel filia sive uxor que est in sinu tuo aut amicus quem diligis ut animam tuam clam dicens eam? et seruiam? diis alienis quos ignoras tu et presertim cunctarum in circuitu gentium que iuxta vel precul sunt ab initio usque ad finem terre: non acquiescas ei nec audias neque precor ei oculus tuus: ut miserearis et occultes eum: sed statim interficies. **S**it premissum manus tua super eum: et post te omnis populus mittat manum. **L**apides obrotus necabit: quia voluit te abstrahere a domino deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: ut et omnis israel audiens timeat: et nequaquam ultra faciat quippiam huius rei simile. **S**i audieris in synagoga uerbum tuarum quas dominus deus tuus dabit tibi ad habitandum dicentes aliquos: egressi sunt filii belial de medio tui et auerterunt habitatores uerbis tue atque dixerunt: eam? et seruiamus diis alienis quos ignoratis: quere sollicitate et diligenter rei ueritate per spectata si ueneris certum esse quod dicitur: et abominationem hanc ope perpetrata: statim percutes habitatores uerbis illius in ore gladii: et delebis eam: omnia que in illa sunt usque ad pecora. **Q**uidquid etiam suppellectilis fuerit congregabis in medio platearum eius: et cum ipsa ciuitate succendes: ita ut uniuersa consumas domino deo tuo: et sit tumultus sempiternus. **N**on edificabitur amplius: et non adheret de illo anathemate quicquam: in manu tua: ut auertat dominus ab ira furoris sui et misereatur tui: multiplicetque te sicut iurauit patribus tuis quando audieris uocem domini dei tui: custodies omnia precepta eius que ego precipio tibi hodie: ut facias quod placitum est in conspectu domini dei tui.

CA. XIII.

Filii estote domini dei uestri. **N**on uos incideritis nec facieris caluicium super mortuum: quoniam populus sanctus es domino deo tuo: et te elegit ut sis ei in populum peculiarem de cunctis gentibus que sunt super terram. **N**e comedatis que imunda sunt: hoc est ani-

mal quod comedere debetis: bouem et ouem et capream ceruum et capream: bubalum tragelaphum pigargum origen camelopardulum. **O**mne animal quod in duas prescindit ungulam et ruminat comedetis: de his autem que ruminant et ungulam non findunt hec comedere non debetis: camelum leporem ciro grillum. **Q**uia ruminant et non diuidunt ungulam: munda erunt uobis. **H**is que non diuidunt ungulam et non ruminant: immunda erunt. **C**arnibus earum non uescemini: et cadauera non tangetis. **H**ec comedetis ex omnibus que morantur in aquis. **Q**ue habent pennulas et squamas comedite: que absque pennulis et squamis sunt ne comedetis quia immunda sunt. **O**mnes aues mundas comedite. **I**mmundas ne comedatis: aquilam scilicet et gryphem et alietum ixon et vulturem ac miluum iuxta genus suum et omne coruini generis: et strutionem ac noctuam et larum atque accipitrem iuxta genus suum: herodiu ac cignum et ibim ac mergulum porphirionem et medicoracez onocrotalum et caradriu singula in genere suo: upupa que et resprilionem et omne quod reptat et pennulas habet immundum erit et non comedetur. **O**mne quod mundum est comedite. **Q**uidquid autem morticinum est: ne uescamini ex eo peregrino qui intra portas tuas est dabit ut comedat aut uende ei quia tu populus sanctus domini dei tui es. **N**on coques edum in lacte matris sue. **D**ecimam partem sepabis de cunctis fructibus tuis qui nascuntur in terra per annos singulos: et comedes in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit ut in eo nome illius inuocet: decimam frumenti tui et uini et olei: et primogenita de armentis et ouibus tuis ut discas timere dominum deum tuum omni tempore. **C**um autem longior fuerit uia: et locus quem elegerit dominus deus tuus: tibi que benedixerit: nec poteris ad eum hec cuncta portare: uendes omnia et in pecuniam rediges: portabis que manu tua et perficeris ad locum quem elegerit dominus deus tuus: et emes ex eadem pecunia quidquid tibi placuerit sive ex armentis sive ex ouibus. **U**inum que et ficeram et omne quod desiderat anima tua: et comedes coram domino deo tuo: et epulaberis tu et domus tua et leuita qui intra portas tuas est. **C**auere ne derelinquas eum: quia non habet aliam partem in possessione tua. **A**nno tercio sepabis aliam

decimā ex omnibus que nascunt tibi eo tpe ⁊
repones intra ianuas tuas: venietq; leuitus
qui aliam nō habet ptem nec possessionem
tecū et peregrinus ac pupillus et vidua qui
intra portas tuas sūt et comedent ⁊ satu-
rabunt: vt bñdicat tibi domin⁹ deus tu⁹ in
cūctis oprib⁹ manuū tuaz que feceris

CA. .XV

Septimo anno facies remissionē q̄
hoc ordine celebrabitur. Cui debet
aliqd ab amico vel primo ac fratri suo re-
petere non poterit: quia ann⁹ remissionis ē
domini. **A** peregrino et aduena exiges: ciuē ⁊
ppinquū repetendi non habes potestate. Et
omio indigens ⁊ mendicus nō erit in te: vt
bñdicat tibi dñs deus tuus in terra quā
traditur⁹ est tibi in possessionē: si tamē audi-
eris vocem dñi dei tui ⁊ custodieris vniuer-
sa que iussit. et q̄ ego hodie p̄cipio tibi: bñ-
dicet tibi vt pollicit⁹ est. **F**enerabis genti-
bus multis: et ipse a nullo accipies mutuū.
Dominaberis nationib⁹ plurimis: et tui ne-
mo dñabit. **S**i vn⁹ de fratrib⁹ tuis qui mo-
rant intra portas ciuitatis tue in terra quā
domin⁹ deus tuus datur⁹ est tibi. ad paup-
tatem deuenerit: nō obduabis cor tuū. nec
cōtrahes manū sed aperies eā paupī: et da-
bis mutuū quo eū indigere p̄spexeris. **C**as-
ue ne forte subrepat tibi impia cogitatio
et dicas in corde tuo appropinq̄ septimus
ann⁹ remissionis: et avertas oculos a paupe-
re fratre tuo. nolens ei quod postulat mutu-
um cōmodare ne clamet cōtra te ad dñm
⁊ fiat tibi in peccatū: s; dabis ei. **N**ec ages
quippiam callide in eius necessitatib⁹ suble-
uandis: vt bñdicat tibi domin⁹ deus tu⁹ in
omni tempe et cūctis ad que manū miseris
Nō deerūt paupes in terra habitatiōis tue:
idcirco ego p̄cipio tibi. vt aperies manū
fratri tuo egeno ⁊ paupī: qui tecum versat
in terra. **C**um tibi venditus fuerit frat tu-
us hebre⁹ aut hebreā. et sex annis fūerit tibi:
in septimo anno dimittes eū liberū. **E**t
quē libertate donaueris nequaquā vacuū ab-
ire patieris sed dabis viaticū de gregib⁹
et de area et torculari tuo quibus dñs deus
tu⁹ bñdixerit tibi. **M**emento q̄ et ipse ser-
uieris in terra egipti. et liberauerit te dñs
deus tu⁹: ⁊ idcirco ego nūc p̄cipio tibi. **S**i
autē dixerit nolo egredi eo q̄ diligat te et

domū tuam. et bñ sibi apud te esse sentiat:
assumes subulam et pforabis aurem ei⁹ in
ianua dom⁹ tue: et seruiet tibi vsq; in etnū.
Ancille q̄z similit facies. **N**ō auertes ab eis
oculos tuos. quādo dimiseris eos liberos.
quoniā iuxta mercedē mercenarij. p̄ sex an-
nos seruiuit tibi. vt bñdicat tibi dñs deus
tuus in cūctis opibus que agis. **D**e primo
gentis que nascunt in armētis et ouib⁹ tu-
is quāqd est sexus masculini sanctificabis
domino deo tuo. **N**ō operaberis in p̄moge-
nito bouis: et nō tōdebis p̄mogena ouū.
In aspectu dñi dei tui comedes ea p̄ annos
singulos in loco quē elegerit dominus tu ⁊
dom⁹ tua. **S**i autē habuerit maculā et vel
claudū fuerit vel cecū. aut in aliqua pte de-
forme vel debile non imolabit dño deo tuo:
sed in te portas vrbis tue comedas illud. **T**a-
mūdus q̄ mundus similit vscenē eis quasi
caprea et ceruo. **H**oc solū obseruabis vt sa-
guinem eoz non comedes: sed effundas in
terram quasi aquam

CA. .XVI

Serua mensē nouarū frugū et rez
in p̄mū tēporis vt facias phase do-
mino deo tuo: qm̄ in isto mēse eduxit te dñs
de⁹ tu⁹ de egipto nocte. **I**mmolabisq; pha-
se dño deo tuo de ouib⁹ et de bubus in loco
quē elegerit dñs deus tuus: vt habitet no-
men eius ibi. **N**on comedes in eo panem fer-
mentatū. **S**eptem dieb⁹ comedes absq; fer-
mento afflictiois panē: qm̄ in pauore egres-
sus es de egipto: vt memineris diei egres-
sionis tue de egipto omnib⁹ dieb⁹ vite tue.
Non apparebit fermentatum in omnibus fmi-
nis tuis septem diebus: et non remanebit
de carnibus eius quod immolatū est vespere
in die p̄mo mane. **N**on poteris immolāe
phase in qualibet vrbū tuarū quas dñs de-
us tu⁹ datus est tibi: sed in loco quē elegerit
dñs deus tuus vt habitet nomē eius ibi.
Immolabis phase vespere ad solis occasum
quē egressus es de egipto: et cōs comedes in
loco quē elegerit dñs de⁹ tu⁹: mane q̄ sur-
gens vades in tabernacula tua. **S**ex die-
bus comedes azima: et in die septima quā col-
lecta est domini dei tui non facies op⁹. **S**ep-
tem ebdomadas numerāb tibi ab ea die quā
falcem in segetem miseris et celebrabis di-
em festum ebdomodarū domino deo tuo. ob

latiōem spontaneam man⁹ tue quā offeres iuxta bñdiciōem domi dei tui. ⁊ epulaberis corā dño deo tuo tu et filius tu⁹ ⁊ filia tua et seruus tu⁹ et ancilla tua et leuites qui ē inter portas tuas. et aduena ac pupill⁹ ⁊ vidua qui morantē vobiscū in loco quem elegerit dñs deus tu⁹ vt habitet nomē ei⁹ ibi: ⁊ recordaberis qm̄ seru⁹ fueris in egipto: custodiesq; ac facies que p̄cepta sūt. Solēnitatē q; tabnaculoꝝ celebraḅ p̄ septē dies qm̄ collegeris de area ⁊ torculari fruges tuas: et epulaberis in festiuitate tua tu ⁊ filius tu⁹ et filia et seru⁹ tuus et ancilla: leuites q; et aduena. et pupillus et vidua qui intra portas tuas sunt. Septē diebus dño deo tuo festa celebraḅ in loco quē elegerit dñs: bñdicetq; tibi domin⁹ deus tu⁹ i cū ctis frugib⁹ tuis et in omni ope manū tuarū: erisq; in leticia. Trib⁹ vicibus p̄ annū apparebit om̄e masculinū tuū in conspectu domi dei tui in loco quē elegerit: in solemnitate azimozū. ⁊ in solemnitate ebdomadarū: et in solemnitate tabnaculoꝝ. Nō apparebit ante dñm vacu⁹: sed offeret vnusquisq; sm̄ quod habuerit iuxta bñdiciōem domi dei sui quā dederit ei. Iudices ⁊ magistrōs cōstitues in oībus portis tuis q̄s dñs deus tu⁹ dederit tibi p̄ singulas tribus tuas vt iudicēt populū iusto iudicio: nec in alteram ptem declinēt. Non accipies psonam nec munera: quia munera excēcant oculos sapiētum: et mutant verba iustozū. Iuste quod iustū ē seq̄ris: vt viuas ⁊ possideas terram quā dñs de⁹ tu⁹ dederit tibi. Nō plantabis lucū. ⁊ om̄em arborē iuxta altare dñi dei tui: nec facies tibi atq; ostiuas statuā: que odit dominus deus tuus.

CAPI. XVII.

Dn immolabis domino deo tuo bouem ⁊ ouem in quo est macula. aut quippiā vicij: quia abominatio est dño deo tuo. Cumq; repta fuerint apud te inē vnā portarū tuarū quas dñs deus tu⁹ dabit tibi vir aut mulier qui faciant malū in cōspectu dñi dei tui et trāsgrediantē pactū illius. vt vadant et seruiāt dijs alienis ⁊ adorēt eos solem ⁊ lunā ⁊ om̄em militiā celi que non p̄cepi ⁊ hoc tibi fuerit nūciatū: audiensq; inquisieris diligētē. et verū esse repereris. et abominatio facta est in israhel: educes viz.

ac mulierē qui rem sceleratissimā perpetrarunt ad portas ciuitatis tue. ⁊ lapidib⁹ obruent. In ore duoz aut triū testiū peribit q̄ interficiet. Nemo occidat: vno oītra se dicente testimoniū. Man⁹ testiū p̄ma interficiet eū: et man⁹ reliq; populi extrema mitteret: vt auferas malū de medio tui. Si difficile et ambiguū apud te iudiciū esse p̄spexeris inter sanguinem et sanguinē: causam et causā. lepram ⁊ non leprā. ⁊ iudicium intra portas tuas videris verba variari: surge et ascende ad locū quē elegerit dñs deus tu⁹: veniesq; ad sacerdotē leuitici generis ⁊ ad iudicē qui fuerit illo tpe: queresq; ab eis. qui iudicabūt tibi iudicij veritatē ⁊ facies quecūq; dixerint qui p̄sunt loco quē elegerit dñs ⁊ docuerint te iuxta leges eius: seq̄risq; sentētiam eoz: nec declinabis ad dextram neq; ad sinistrā. Qui aut supbierit nolens obedire sacerdotis impio qui eo tempore ministrat dño deo tuo: ex decreto iudicis morietur homo ille. et auferes malū de israhel: cūctusq; populus audiēs timebit vt nullus demiceps intumescat supbia. Cū ingressus fueris terram quā dñs deus tu⁹ dabit tibi et possederis eam habitauerisq; in illa ⁊ dixeris ostiuā sup me regem sic hnt om̄es p̄ circuitum natiōes: eū ostiuas quē dñs de⁹ tuus elegerit de numero fratrum tuoz. Nō poteris alteri⁹ gentis hominē regem facere: qui nō sit frater tuus. Cūq; fuerit ostitue⁹. nō multiplicabit sibi equos neq; reducet populū in egiptū eq̄tat⁹ numero subleuat⁹: p̄sertim cū dñs p̄ceperit vobis vt nequaquā amplius p̄ eandem viam reuertimur. Non habebit vxores plurimas que alliciāt animus eius: neq; argenti ⁊ auri immensa pondera. Postq̄ aut sederit in solio regni sui describet sibi deuteronomiū legis hui⁹ in volumine. accipiet exemplar a sacerdotibus leuitice trib⁹ et habebit secum: legetq; illud om̄ib⁹ diebus vite sue vt discat timere dominū deum suū ⁊ custodire verba ⁊ certimōias ei⁹ que in lege p̄cepta sunt. Nec eleuet cor ei⁹ in supbiam sup fratres suos: neq; declinet i ptem dextram vel sinistrā: vt lōgo tpe regnet ipse et filius eius super israhel.

CA. XVIII.

Dn habebunt sacerdotes et leuite ⁊ omnes qui de eadem tribu sunt

partē et hereditatē cū reliquo israhel quā sacrificia dñi et oblatiōes eius comedent Et nichil aliud accipiet de possessiōe fratrum suorū. Dominus enim ipse est hereditas eorum: sic locutus est illis. Hoc erit iudiciū sacerdotū a populo et ab his qui offerunt victimas: siue ouem siue bouem imolauerit dabunt sacerdoti armū ac venterculū: primitias frumenti vini et olei et lanarū partem ex ouium tonsiōe. **Item** enim elegit dominus deus tuus de cunctis tribubus tuis: ut stet et ministret nomini dñi dei tui ipse et filij eius in sempiternū. Si exierit leuitas ex vna vrbium tuarū ex omni israhel in qua habitat et voluerit venire desiderans locū quē eligerit dñs: ministrabit in nomine dñi dei sui sic omnes fratres eius leuite qui stabunt eo tempore coram domino. **Partē** ciborum eandem accipiet quā et ceteri: excepto eo quod in vrbis sua ex patina ei successione debet. **Quando** ingressus fueris terram quā dñs deus tuus dabit tibi caue ne imitari velis abominaciones illarū gentium: nec inueniatur in te qui iuret filium suū aut filiam suā ducens per ignem aut qui arolos sciscitet aut obseruet somnia atque auguria: ne sit maleficus ne incantator: ne phitōes cōsulat nec diuinos: et querat a mortuis veritatem. **Omnia** enim hec abominat dñs: et propter istiusmodi scelera delebit eos in introitu tuo. **Perfectus** eris et absque macula: cū domino deo tuo. **Hætes** iste quare possidebis terram augures et diuinos audiunt: tu autem a domino deo tuo aliter institutus es. **Prophetā** de gente tua et de fratribus tuis sic me suscitabit tibi dñs deus tuus: ipsum audies ut petisti a dño deo tuo in ore quando cōcio congregata est atque dixisti. **Ultra** non audiam vocem dñi dei mei: et igne hūc maximū amplius non videbo ne moriar. **Et** ait dñs michi **Bene** omnia sunt locuti. **Prophetā** suscitabo eis de medio fratrum suorū similem tui: et ponam verba mea in ore eius: loqueturque ad eos omnia que preceperō illi. **Qui** autem verba eius que loquetur in nomine meo audire noluerit: ego ultor existam. **Prophetā** autem qui arrogātia deprauatus voluerit loqui in nomine meo que ego non preceperō illi ut diceret: aut ex nomine alienorum deorum: interficiet. **Quod** si tacita cogitatio responderis: quomodo possis intelligere verbum quod dñs non est locutus: hoc habebis signum. **Quod**

in nomine domini propheta ille predixerit et non euenierit: hoc dñs non est locutus: sed pro timore animi sui propheta offinxit et idcirco non timebis eum. **CAPITULUM XIX.**

Um dispenderit dñs deus tuus gentes quarum tibi traditur est terra: et possederis eam habitauerisque in vrbibus eius et in edibus: tres ciuitates separabis tibi in medio terre quā dñs deus tuus dabit tibi in possessiōem sternens diligenter viam: et in tres equalēs partes totā terre tue primitiam diuides. ut habeat e vicino qui propter homicidiū profugus est quo possit euadere. **Hec** erit lex homicide fugientis: cuius vita seruanda est. **Qui** percusserit proximum suū nesciens: et qui heri et nudius tertius nullum contra eum odium habuisse comprobatur sed abisse simplicitē cū eo in siluam ad ligna cecidenda: et in succisione lignorum securis fugerit manu ferrug lapsa de manubrio amicum eius percusserit et occiderit: hic ad vnam supradictarū vrbium fugiet et viuet: ne forsitan proximus eius cui effusus est sanguis dolore stimulat⁹ persequatur et apprehendat eum si longior via fuerit: et percussit animam eius qui non est reus mortis: quia nullum contra eum qui occisus est odium habuisse monstrat. **Idcirco** precipio tibi ut tres ciuitates equalis intra se spacij diuidas. **Cū** autem dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos sic iurauit patribus tuis et dedit tibi cūctam terram quam eis pollicitus est: si tamē custodieris mandata eius et feceris que hodie precipio tibi ut diligas dominum deum tuum et ambules in vijs eius omni tempore: addes tibi tres alias ciuitates et supradictarū trium vrbium numerum duplicabis: ut non effundatur sanguis innoxius in medio terre quā dñs deus tuus dabit tibi possidendam. ne sis sanguis reus. **Si** quis autem odio huius proximi insidiatus fuerit vite eius surgensque percusserit illum et mortuus fuerit fugietque ad vnam de supradictis vrbibus: mittent seniores ciuitatis illius et arripient eum de loco effugij tradentque in manu proximi cuius sanguis effusus est: et morietur. **Non** miseraberis eius: et auferes noxiū sanguinem de israhel: ut bene sit tibi. **Non** assumes et transferes terminos proximi tui quos fixerunt portos in possessione tua: quā dñs deus tuus dabit tibi in terra quā acceperis possidendam. **Non** stabit te

*in ore dnozum vel
fratrum stabit omne
verbum*
 stis vnus otra aliquē quidq̄ illud peccati
 et facinoris fuerit; sed in ore duozū aut tri-
 um testiū stabit omne verbū. Si steterit te-
 stis mēdax otra hominē accusans cū puari-
 cationis; stabūt ambo quoz causa est ante
 dñm in ospectu sacerdotū et iudicū qui fue-
 rint in dieb; illis. Cūq; diligentissime per-
 scrutantes inuenerint falsū testē dixisse cō-
 tra fratrem suū mēdaciū; reddent ei sicut fra-
 tri suo facere cogitauit. et auferes malum
 de medio tui; vt audiētes ceteri timorē ha-
 beant et nequaq; talia audeāt facere. Non
 misereberis eius; sed animā p̄ ania. oculū p̄
 oculo. dentē p̄ dente. manū p̄ manu. pedem
 p̄ pede exiges. **CA. XX.**

Texieris ad bellum otra hostes tu-
 os. et videris equitat; et curre;. et
 maiorē q̄ tu hēas adūsarij exerci-
 t; multitudinē; nō timebis eos q̄a dñs de;
 tuus tecū est qui eduxit te de terra egypti.
Appinquante aut iam p̄lio stabit sacerdos
 ante acie;. et sic loquet̄ ad populū. **A**udi isrl̄
 Vos hodie otra inimicos vestros pugnam
 cōmittitis; non p̄timeſcat cor v̄m. Nolite
 metuē nolite cedere nec formidetis eos; q̄a
 dñs deus vester in medio vestri est; et p̄ vob;
 otra aduersarios dimicabit vt eruat vos d̄
 periculo. **D**uces q; p̄ singlas turmas audie-
 te exercitu p̄clamabūt. **Q**uis est homo qui
 edificauit domū nouā; et non dedicauit eā?
Vadat et reuertatur in domū suam; ne for-
 te moriat̄ in bello et alius dedicet eā. quis ē
 homo qui pl̄tauit vineā; et nec dū fecit eā
 esse omne de qua v̄sci omibus liceat. **V**a-
 dat et reuertat̄ in domū suā; ne forte moria-
 tur in bello et ali; homo eius fungat̄ officio.
Quis est homo qui despondit vxorem et nō
 accepit eam. **V**adat et reuertat̄ in domū su-
 am; ne forte moriat̄ in bello et ali; homo ac-
 cipiat eam s̄dis dictis addent reliq; et loque-
 tur ad populū. **Q**uis est homo formidolo-
 sus et corde pauido. **V**adat et reuertat̄ i do-
 mum suā; ne pauere faciat corda fratru su-
 orum. sic ipse timore p̄territus est. **C**ūq; fi-
 fuerint duces exercit; et finem loquēdi fe-
 cerit; vnusquisq; suos ad bellum cuneos p̄-
 parabit. **S**i quando accesseris ad expugnan-
 dum ciuitatē; offeres ei p̄mū pacem. **S**i re-
 ceperit et aperuerit tibi portas; cunctus po-
 pulus qui in ea est saluabit̄. et seruiet tibi s̄

tributo. **S**inaut fedus inire noluerit et ce-
 perint otra te bellū oppugnabis eam. **C**ūq;
 tradiderit dñs deus illam in manu tua; pec-
 ties omne quod in ea generis masculini est
 in ore gladij absq; mulierib; et infantibus
 sumētis et ceteris que in ciuitate sūt. **O**m-
 nem p̄dam exercitui diuides; et comedes d̄
 spolijs hostiū tuoz que dñs deus tu; dedit
 tibi. **S**ic facies cūctis ciuitatib; que a te p̄-
 cul valde sunt; et nō sunt de his vrbib; q̄s i
 possessiōem acceptur; es. **D**e his aut ciui-
 tatib; que dabūtur tibi nullū omnino p̄mit-
 tes viuere sed interficies in ore gladij et he-
 um videlicet et amorreū et chananeū et p̄-
 rezeū et eueū et iebuseū sic p̄cepit tibi dñs
 deus tu; ne forte doceāt vos facere cūctas
 abomiationes quas ipi opati sūt dijs suis.
 et peccetis in dñm deum v̄m. **Q**uādo obse-
 deris ciuitatē multo tempe et munitionib;
 circūdederis vt expugnes eā; non succides
 arbores de quib; v̄sci potest; nec securibus
 p̄ circūitum debes vastare regiōem qm̄ li-
 gnū est et nō homo; nec potest bellantiū con-
 tra te augere numer;. **S**i qua aut ligna nō
 sunt pomifera sed agrestia et in ceteros ap-
 ta vsus; succide et extrue machinas donec
 capias ciuitatem que contra te dimicat.

CA. XXI.

Vando inuentū fuerit in terra quā
 dñs deus tu; datur; est tibi homis
 cadauer occisi. et ignorabit̄ cedis re;. egre-
 dientur maiores natu et iudices tui et me-
 tient̄ a loco cadaueris. singulaz p̄ circumi-
 tū spacia ciuitatū; et quā viciniorē ceteris
 esse p̄sperint seniores ciuitatis illius tol-
 lent vitulam de armēto que non traxit iu-
 gum. nec tram scidit vomere. et ducent eā
 ad vallem asperam atq; saxosam que nūq;
 arata est nec sementē recepit; et cedent in
 ea ceruices vitule. **A**ccedentq; sacerdotes
 filij leui quos elegerit dñs deus tu; vt mini-
 strēt et b̄ndicāt in nomine eius. et ad verbū
 eoz omne negotiū pendet et quidq̄ mūdū
 vel immūdum est iudicēt; et venient maiores
 natu ciuitatis illius ad interfectū lauabūt
 q; man; suas sup vitulam que in valle p̄cu-
 sa est; et dicēt. **M**an; nostre non effuderūt
 sanguinē hūc; nec oculi viderūt. **P**ropici;
 esto populo tuo israhel quē redemisti domie;
 et nō reputes sanguinē innocentē in medio

populi tui israel. Et auferet ab eis reat⁹ sanguinis: tu aut alien⁹ eris et ab innocen-
tis cruore qui fusus est cu feceris quod p^{re}-
cepit d^{omi}nus. Si egressus fueris ad pugnam
otra inimicos tuos et tradiderit eos domi-
nus deus tu⁹ in manu tua captiuosq; duxe-
ris: et videris in numero captiuorum mulie-
re pulcr am et adamaueris eam voluerisq;
habere vxorem: introduces eam in domum
tua. Queradet cesariem et circūcidet vn-
gues et deponet vestem in qua capta est: se-
densq; in domo tua flebit patre et matrem
sua vno mense. et postea intrabis ad eam.
dormiesq; cu illa: et erit vxor tua. Si aut po-
stea nō sederit animo tuo. dimittes eam li-
bera: nec vendere poteris pecunia nec oppri-
mere p potentiam: quia humiliasti eam. Si
habuerit homo vxores duas vnam dilecta
et alteram odiosam genueritq; ex eis libe-
ros et fuerit fili⁹ odiose p^{ri}mogenit⁹ volue-
ritq; subam inter filios suos diuidere: nō po-
terit filiū dilecte facere p^{ri}mogenitū et p^{re}-
ferre filio odiose: sed filiū odiose agnoscet p^{ri}-
mogenitū dabitq; ei de his q̄ habuerit cum
eta duplicia. **I**ste est em p^{ri}ncipiū liberorum
eius. et huic debent p^{ri}mogenita. Si genuerit
homo filiū otumacem et p^{re}teruū qui nō
audierit patris ac matris imperiū. et coler-
citus obedire otempserit apprehendent eū et
ducent eū ad seniores ciuitatis illius et ad
portā iudicij: dicentq; ad eos. **F**ilius noster
iste p^{re}teruus et otumax est: monita nostra
audire otenuit: otmessatiōibus vacat et lu-
xurie atq; conuiujs: lapidib; eū obruet po-
pulus ciuitatis et moriet vt auferatis ma-
lum de medio vestri: et vniuersus israel au-
diens p^{ri}mescat. **Q**uādo peccauerit homo
q^{ui} morte plectendū est: et adiudicat⁹ mor-
ti appensus fuerit in patibulo: nō p^{ri}māebit
cadauer eius in ligno. sed in eadem die sepe-
lietur: quia maledictus a deo est qui pendet
in ligno: et nequaq; otaminabis terrā tuā
quā d^{omi}nus deus tuus dederit tibi in possessiōez

CAPI. XXII.

Quā videbis bouē et ouem fratris
tui errantem et p^{re}teribis: sed redu-
ces fratri tuo. etiā si non est p^{ro}pinqu⁹ frater
tuus nec nosti eum. **D**uces in domū tuā:
et erūt apud te q̄d^{am} diu querat ea frater tu-
us et recipiat. **S**imilit⁹ facies de asino et de

vestimēto. et de omni re fratris tui. que peri-
erit si inueneris eam ne negligas quasi alie-
nam si videris asinū fratris tui. aut bouē ce-
cidisse in via: non despicias sed subleuab^{is} cū
eo. **N**on induet mulier veste virili: nec vir
vte⁹ veste feminea. **A**bomiabilis em apud
deū est qui facit hoc. **S**i ambulās p^{er} viam.
in arboze vel in terra nidū auis inueneris et
matre pullis vel ouis desup incubātem. nō
tenebis eam cū filijs sed abire patieris ca-
ptos tenens filios: vt bñ sit tibi et lōgo vi-
uas tempe. **C**ū edificaueris domū nouā fa-
cies murū tecti p^{er} circūitum ne effundat sā-
guis in domo tua: et sis reus labente alio. et
in p^{re}ceptis ruete. **N**on seres vineā tuam alte-
ro semine: ne et semētis quā seuisisti et que na-
scunt^{ur} ex vinea piter sanctificent. **N**on ara-
bis in boue siml et asino. **N**ō indueris vesti-
mēto quod ex lana imoq; otextum est. **F**u-
niculos in fimbrijs facies p^{er} quatuor angu-
los pallij tui quo operiris. **S**i duxerit vir
vxorem et postea odio habuerit eam quasi
eritq; occasiōes quib; dimittat eam obici-
ens ei nomē pessimū. et dixerit vxorem hāc
accepi et ingressus ad eam nō inueni virgi-
nem: tollent eam pater et mater ei⁹ et fe-
rent secū signa virginitatis ei⁹ ad seniores
vrbis qui in porta sūt. et dicet pat^{er}. **F**iliam
meā dedi huic vxorem: quā quia odit impo-
nit ei nomē pessimū vt dicat non inueni fili-
am tuā virginē: et ecce hec sūt signa virgi-
nitatis filie mee. **E**xpādent vestimēta corā
seniorib; ciuitatis: apprehendētq; seniores
vrbis illius virū et verberabūt illū. otemma-
tes insup centum siclis argenti quos dabit
patri puelle. quoniā diffamauit nomē pessi-
mū sup virginē israel: habebitq; eam vxor-
em et nō poterit eā dimittere omnib; dieb;
vite sue. **Q**uā si verū est quod obicit et nō ē
in puella inuenta virginitas: eicient eā ex-
tra fores dom⁹ patris sui et lapidib; obru-
ent viri ciuitatis illius et moriet quoniā fe-
cit nephas in israel vt fornicaret in domo
patris sui: et auferes malū de medio tui. **S**i
dormierit vir cū vxore alteri⁹ vterq; mori-
ent id est adulter et adultra: et auferes ma-
lum de israel. **S**i puellam v^{ir}ginem despon-
derit vir et inuenerit eam aliquis in ciuita-
te et ocubuerit cū ea: educes vtrūq; ad por-
tas ciuitatis illius et lapidib; obruent: pu-

ella quia nō clamauit cū esset in ciuitate: vir quia humiliauit vxorem pximi sui: et auferes malū de medio tui. Si autē in agro repererit vir puellā que desponsata est: et apprehendens ocubuerit cū ea ipse morietur solus: puella nichil patietur nec est rea mortis: quā si latro surgit cōtra fratrem suū et occidit animā eius ita et puella perpeffa est. Si la erat in agro: clamauit et nullus affuit qui liberaret eam. Si inuenerit puellā virgīne que non habet sponsum apprehendens ocubuerit cū illa et res ad iudiciū uenerit: dabit quod dormiuit cū ea patri puelle centū quinquaginta siclos argenti: et habebit eam vxorē quā humiliauit illam. Non poterit dimittere eā cunctis diebus uite sue.

CAPITVLVM. .XXIII.

Domine accipiet homo vxorem patris sui: nec reuelabit opimētum eius. Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis et absciso wretro ecclesiam domini. Non ingredietur māser hoc est de scorto natus in ecclesiam domini usque ad decimā generatiōem. Ammonites et moabites etiam post decimā generatiōem nō intrabunt ecclesiam domini in eternum: quia noluerunt uobis occurrere cum pane et aqua in uia quā egressi estis de egipto: et quia adduxerunt contra te balaam filiū beor de mesopotamia sirię ut male diceret tibi: et noluit dominus deus tuus audire balaam: uertitque maledictiōem eius in benedictiōem tuam eo quod diligeret te. Non facies cū eis pacē: nec queras eis bona cunctis diebus uite tue in sempiternū. Non abominaberis ydumeū quia frater tuus est: nec egiptiū quia aduena fuisti in terra eius. Qui nati fuerint ex eis scia generatiōe intrabunt in ecclesiam domini. Quando egressus fueris aduersus hostes tuos in pugnam: custodies te ab omni re mala. Si fuerit inter uos homo qui in nocturno sit pollutus somio egredietur extra castra: et non reuertetur usque ad uespam lauetur aqua: et post solis occasum regredietur in castra in tabernaculo extra castra ad quem egrediaris ad requisita nature: gerens paxillum in baltheo. Cumque sederis fodies per circuitus: et egestabumo operies quod reuelatus es. Dominus enim deus tuus ambulabat in medio castrorum ut eruat te et tradat tibi inimicos tuos: ut sint castra tua sancta et nichil in eis appareat fe-

ditatis: ne derelinquat te. Non trades seruū domino suo qui ad te defugerit. Hababit tecum in loco qui ei placuerit: et in una uisum tuarum requiescet: ne tristites eum. Non erit meretrix de filiabus israel: nec scortator de filiis israel. Non offerres mercedem prestibuli: nec precium canis in domo domini dei tui quidquid illud est quod uerimur quā abominatio est utrumque apud dominum deum tuum. Non fenerabis fratri tuo ad usuram pecuniā nec fruges nec quālibet aliam rem: sed alieno. Fratri autem tuo absque usura: id quo indiget comodum: ut benedicat tibi dominus deus tuus in omni ope tuo in terra ad quam ingredieris possidendam. Cum uotum uoueris domino deo tuo non tardabis reddere quia requireret illud dominus deus tuus: et si moratus fueris reputabit tibi in peccatum. Si nolueris polliceri: absque peccato eris. Non autem semel egressum est de libijs tuis obuiabis et facias sicut promissisti domino deo tuo: et pro uoluntate et ore locutus es. Ingressus uineam pximi tui comedere uitas quantum tibi placuerit: foras autem ne efferas tecum si intraueris segetem amici tui franges spicas et manu conteres: falce autem non metes.

CA. .XXIII.

Acciperit homo vxorē et habuerit eam et nō inuenerit gratiā aī oculorum eius propter aliquā feditatē: scribet libellum repudij et dabit in manu illius: et dimittet eam de domo sua. Cumque egressa alterum maritum duxerit et ille qui oderit eam dederit ei libellum repudij et dimiserit de domo sua vel certe mortuus fuerit: non poterit pro maritus recipere eam in vxorē quia polluta est et abominabilis facta est coram domino: nec peccare facias terram tuā quam dominus deus tuus tradiderit tibi possidendam. Cum acciperit homo nup vxorem non pcedet ad bellum nec ei quippiā necessitatis iniungetur publice: sed uacabit absque culpa domui sue: ut uino anno letetur vxore sua. Non accipies loco pignoris inferiorem et superiorem molam: quia animam suam apposuit tibi. Si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrem suum de filiis israel: et uendito eo acciperit precium interficiet: et auferes malū de medio tui. Obserua diligenter ne incurras plagam lepre: sed facies quecumque docuerint te sacerdotes leuitici generis iuxta id quod precepit eis: et imple sollicitate. Me-

mētote que fecerit dñs deus vester marie i
via cū eg redremi d egipto **Cū** repetes a p
rimo tuo rem aliquā quam debet tibi. nō in
gredieris domū eius vt pign⁹ auferas: sed
stab foris et ille tibi pferet qd habuerit. **Si**
autē paup est: non pnoctabit apd te pign⁹
sed statū reddas ei añ solis occasū: vt dor
mies in vestimēto suo bñdicat tibi: et habe
as iusticiam coram dño deo tuo. **Nō** nega
bis mercedem indigentis et paupis fratris
tui. siue aduene qui tecū morat in terra et
intra portas tuas est: sed eadez die reddas
ei pñciū laboris sui ante solis occasum. quia
paup est et ex eo sustentat animā suam: ne
clamet ostra te ad dñm et reputet tibi i pec
catū. **Non** occident patres p filijs nec filij p
patrib⁹: sed vnusquisqz p peccato suo mori
etur. **Nō** puertes iudiciū aduene et pupilli:
nec auferes pignoris loco vidue vestimētū
Memento q serueris in egipto: et eruerit
te dñs deus tu⁹ inde **Idcirco** pñcipio tibi vt
facias hanc rem **Quāto** messueris segetes
in agro tuo. et oblit⁹ manipulū reliqueris:
nō reuerteris vt tollas illū. s; aduenā et pupil
lū et viduā auferre patieris: vt bñdicat tibi
dñs deus tuus in omni ope manū tuaz. **Si**
fruges collegeris oliuaz: quid qd remanse
rit in arborib⁹ nō reuerteris vt colligas: s;
relinques aduene pupillo ac vidue. **Si** vin
demaueris vineā tuā. nō colliges remanē
tes racemos: sed cedent in vsus aduene pu
pilli ac vidue. **Memento** q et tu serueris i:
egypto: et idcirco pñcipio tibi vt facias hanc
rem.

CA. XXV.

Si fuerit causa int aliquos et inter
pellauerint iudices: quē iustum esse
psererit illi iusticie palmā dabūt:
quē impiū cōdemnabūt impietatis. **Si** māt
eū qui peccauit dignū viderint plagis: pro
sternent et coram se faciāt verberari. **Pro**
mensura peccati erit et plagarū mod⁹: ita
dūtaxat vt qdragenariū numerū nō exce/
dant: ne fede laceratus añ oculos tuos ab
eat frat tu⁹. **Nō** ligab os bouis terētis in
area fruges tuas. **Quā** habitauerit fratres
simi et vn⁹ ex eis absqz libis mortu⁹ fuerit:
vxor defūcti nō nubet alteri sed accipiet eā
frater eius et suscitabit semē fratris sui: et
p̄mogemū ex ea filiū nomie illius appella
bit vt non deleat nomē ex israhel. **Si** autē

noluerit accipe vxores fratris sui que ex le
ge debetur. pget mulier ad portam ciuita
tis vt impellabit maides natu: dicetqz **Nō**
vult frater viri mei suscitare semē fratris
sui in israhel: nec me in iugiū sumere. **Et** a
timqz eū accerfiri facient: et interrogabūt
Si responderit nolo eam vxorem accipere:
accedet mulier ad eū corā seniorib⁹. et tol
let calciamentū de pede eius spuetqz i faciē
ei⁹ et dicet **Sic** fiet hōi q nō edificat domū
fratris sui. **Et** vocabit nomē illi⁹ i isrl dom⁹
discalciati. **Si** habuerint inter se iurgiū vi
ri duo et vn⁹ ostra alterū rixari ceperit: vo
lensqz vxor alterius eruere virū suū de ma
nu fortioris. miseritqz manū et apphenderit
verenda eius: absces manū illi⁹. ne flecte
ris sup eā vlla misericordia. **Non** habebis i
sacculo diuersa pondera maius et min⁹: nec
erit in domo tua modius maior et minor.
Pond⁹ habebis iustū et verum: et modius
equalis et ver⁹ erit tibi: vt multo viuas tē
pore sup etram quā dñs deus tuus dederit ti
bi. **Abomiatur** em dñs eū qui facit hec: et
adūsat omnē iniusticiā. **Memento** que fece
rit tibi amalech in via quāto egrediebaris
ex egipto: quomā occurrerit tibi et extre
mos agminis tui qui lassī residebant cecide
rit. quāto tu eras fame et labore ofectus: et
non timuerit deū. **Cū** ergo dñs deus tu⁹ de
derit tibi requiē. et subiecerit cūctas p cir
cūtum natiōes in terra quā tibi pollicitus
est: delebis nomē eius sub celo. **Caue** ne ob
liuiscaris **CAP. XXVI.**

Vnqz intraueris etram quā domin⁹
deus tuus tibi datur⁹ est possiden
dam et obtinueris eam. atqz habi
taueris in illa: tolles de cūctis frugib⁹ tuis
p̄micias et pones in cartallo p̄gesqz ad lo
cū quem dñs deus tuus elegerit vt ibi iuo
cetur nomē eius: accedesqz ad sacerdotes q
fuerit in diebus illis et dices ad eum. **Pro**
fiteor hodie coram dño deo tuo: q ingress⁹
sum in etram p qua iurauit patrib⁹ nostris
vt daret eam nobis. **Suscipiensqz** sacerdos
cartallū de manu tua ponat ante altare dñi
dei tui: et loqueris in opectu dñi dei tui. **Si**
r⁹ psequēbat patrem meū: qui descēdebat
in egiptū et ibi pegrinatus est in paucissi
mo numero: creuitqz in gentē magnā ac ro
bustā et infinite multitudinis. **Afflixerunt**

q̄ nos egiptij ⁊ p̄secuti sunt imponētes one
ra grauiſſima: et clamaui⁹ ad dñm deum
patrū noſtroꝝ qui exaudinē nos et reſpex
it humilitatē noſtrā et laborem atq; angu
ſtiam: et eduxit nos de egipto in manu for
ti et brachio extento in ingenti pauore in
ſignis atq; portentis: et introduxit ad locū
iſtum: et tradidit nobis terram lacte et mel
le manantē. Et idcirco nūc offero p̄micias
frugū terre: quā dñs de⁹ dedit michi. Et di
mittes eas in oſpectu dñi dei tui: et adorato
domio deo tuo epulaberis in omnib; bonis
que dñs deus tuus dederit tibi ⁊ domui tue:
tū et leuites et aduena qui tecū eſt. Quan
do opleueris decimā cūctarū frugū tuarum
anno decimaz tercio: dabis leuite et adue
ne et pupillo ⁊ vidue vt comedāt intra por
tas tuas et ſaturent: loqueriſq; i oſpectu do
mini dei tui. Attuli quod ſanctificatū eſt d
domo mea et dedi illud leuite et aduene et
pupillo ac vidue ſic iuſſiſti michi. Non p̄e
riui mandata tua: nec ſū oblitus impij. Nō
comedi ex eis in luctu meo: nec ſepaui ea in
qualibet imundicia: nec expendi ex his q̄d
q̄ in re funebri. Obediui voci dñi dei mei:
et feci omnia ſic p̄cepisti michi. Reſpice de
ſanctuario tuo et de excelſo celoz habitac
ulo: et bñdic populo tuo iſrahel: ⁊ terre quā
dediſti nobis ſic iuraſti patrib; noſtris: terre
lacte et melle mananti. Hodie dñs deus tu
us p̄cepit tibi vt facias mandata hec atq;
iudicia: vt cuſtodias et ipteas ex toto cor
de tuo et ex tota aia tua. Dominum elegi
ſti hodie vt ſit tibi deus et ambules in vijs
eius: vt cuſtodias cerimonias illi⁹ et man
data atq; iudicia et obedias ei⁹ impio. En
dñs elegit te hodie vt ſis ei populus peculia
ris ſic locutus eſt tibi et cuſtodias omnia p̄
cepta illius: et faciet te excelſiorem cūctis
gentib; quas creauit in laudem et nomē et
gloriam ſuā: vt ſis populus ſanct⁹ dñi dei tui
ſicut locutus eſt. CA. XXVII.

Recepit autē moyſes et ſeniores po
pulo iſrahel dicētes Cuſtodite om
ne mandatū quod p̄cipio vobis ho
die. Cūq; tranſieritis iordanē in terrā quā
dñs deus tuus dabit tibi: eriges ingentes
lapides et calce leuigabis eos vt poſſis in
eis ſcribere oia verba legis huius iordane
tranſmiſſo: vt introeas terram quā dominus

deus tu⁹ dabit tibi: terram lacte et melle ma
nantem ſic iurauit patrib; tuis. Quādo er
go tranſieritis iordanē erigite lapides q̄s
ego hodie p̄cipio vobis in monte behal: ⁊ le
uigabis eos calce: et edificabis ibi altare
dño deo tuo de lapidib; quos ferrū non te
tigit: ⁊ de ſaxis inſormib; et impolitis: ⁊ of
feres ſup eo olocauſta dño deo tuo et imo
labis hoſtias pacificas: comedetq; ibi ⁊ epu
laberis coram dño deo tuo. Et ſcribes ſup la
pides oia verba legis hui⁹ plane et lucide.
Dixerūtq; moyſes ⁊ ſacerdotes leuitici ge
neris ad omē iſrahel. Attēde et audi iſrl.
Hodie factus es populus dñi dei tui. Audi
es vocem eius et facies mādaſa atq; iuſtici
as quas ego p̄cipio tibi. Precepitq; moy
ſes populo tuo in die illo dicens. Hij ſtabūt
ad bñdicendū dño ſup montem garizim ior
dane tranſmiſſo: ſymeon leui iudas yſachar
ioſeph et beniamin. Et e regiōe iſti ſtabūt
ad maledictiōem in mōte behal: ruben gad
et aſer zabulon dan et neptalim. Et p̄nūci
abunt leuite: dicentq; ad omnes viros iſra
hel excelsa voce. Maledictus homo q̄ facit
ſculptile et oſtatile abominationem dñi: op⁹
manuū artificū: ponetq; illud in abſcōdito.
Et reſpondebit omis populus: et dicet amē.
Maledict⁹ q̄ nō honozat patrem ſuū et ma
trem. Et dicet omis populus amen. Male
dict⁹ q̄ tranſferet t̄mimos p̄xiimi ſui. Et di
cet ois populus amē. Maledictus qui erra
re facit cecū i itinē. Et dicet ois p̄plus amē.
Maledictus qui puerit iudiciū aduene pu
pilli et vidue. Et dicet ois populus amen.
Maledict⁹ qui dormit cū vxore patris ſui:
⁊ reuelat opimentū lectuli ei⁹. Et dicet om
nis populus amē. Maledict⁹ dormit cū om
ni iumento et dicet ois populus amē. Male
dictus qui dormit cū ſozore ſua filia patris
vel matris ſue. Et dicet ois populus amen.
Maledictus q̄ dormit cū ſocru ſua. Et dicet
ois populus amē. Maledictus q̄ clam p̄cuſ
ſerit p̄ximū ſuū. Et dicet ois popul⁹ amen.
Maledictus qui accipit munera: vt p̄cur
at animā ſanguinis innocētis. Et dicet om
nis populus amē. Maledict⁹ q̄ nō p̄manet
in ſermōib; legis hui⁹: nec eos ope p̄ficiet.
Et dicet ois p̄plus amen. CA. XXVIII.

T aut audieris voces dñi dei tui vt
facias atq; cuſtodias oia maudas

ta eius que ego precipio tibi hodie: faciet te dñs deus tuus excelsozem cunctis gentibus que versant in terra. Venietq; sup te vniuersa bñdictiões iste et apprehendent te: si tamē pcepta eius audieris. **Benedict⁹** tu in ciuitate: et bñdictus in agro. **Benedict⁹** fructus ventris tui et fructus terre tue: fructusq; iumentoz tuoz greges armetoz tuoz et caule ouiu tuarum. **Benedicta** horrea tua: et bñdicte reliquie tue. **Benedict⁹** eris ingrediens et regrediens. **Dabit** dñs inimicos tuos qui osurgēt aduersū te corruētēs ī oꝑe tuo. **Per** viam vnā veniet cōtra te: et p septē fugiet a facie tua. **Emit** tet domin⁹ bñdictiōem sup cellaria tua et sup oia opa mānuū tuaz: benedicetq; tibi in terra quā acceperis. **Suscitabit** te dñs sibi in populū sanctū sicut iurauit tibi: si custodieris mādata dñi dei tui et ambulaueris in vijs eius. **Videbūtq;** omnes terrarū populi q; nomē dñi inuocatū sit sup te: et timebunt te. **Abundare** te faciet domin⁹ omib; bonis: fructu vteri tui et fructu iumentoz tuoz fructu terre tue quā iurauit domin⁹ patrib; tuis vt daret tibi. **Aperiet** dñs thesaurū suū optimū celū: vt tribuat pluuias terre tue in tempe suo. **Benedicetq;** cūctis opibus manuū tuarū: et fenerabis gentib; multis et ipse a nullo fen⁹ accipies. **Cōstituet** te dñs de⁹ tu⁹ ī caput et nō in caudā: et eris semp sup et non subter: si tamē audieris mādata dñi dei tui que ego precipio tibi hodie et custodieris et feceris: ac nō declinaueris ab eis nec ad dextrā nec ad sinistram: nec secut⁹ fueris deos alienos neq; colueris eos. **Nō** si audire nolueris vocē domini dei tui vt custodias et facias oia mādata eius et cerimonias quas ego precipio tibi hodie: venient sup te omnes maledictiones iste et apprehendent te. **Maledict⁹** eris in ciuitate: maledict⁹ in agro. **Maledictū** horreum tuū: et maledicte reliquie tue. **Maledict⁹** fructus ventris tui et fruct⁹ tē tue: armēta boum tuoz et greges ouiu tuarū. **Maledict⁹** eris ingrediens et maledictus egrediēs. **Mittet** dñs sup te famē et esuriam et increpatiōem in oia opa tua que tu facies: donec cōterat te et pdat velocitē ppē adiuuentōes tuas pessimas ī quib; reliqisti me. **Adiugat** tibi dñs pestilentia: donec cō-

sumat te de terra ad quā ingredieris possidendā. **Percutiet** te dñs egestate et febrī et frigore et ardore et estu et aere corrup⁹ to ac rubigine: et psequatur donec pereas. **Sit** celū quod sup te est eneu: et terra quā calcas ferrea. **Det** dñs imbrem tē tue puluerē: et de celo descendet sup te cinis donec cōterāis. **Tradz** te dñs corruētē añ hostes tuos: et p vnā viam egrediaris extra eos: et p septem fugias: et dispгарis p omnia regna terre. **Sitq;** cadauer tuū in escam cūctis volatilib; celi et bestijs tē: et nō sit q; abigat. **Percutiat** te dñs vlcere egypti: et parte corpis p quā strecora digerūtur: scabie q; et prurigine: ita vt curari nequeas. **Percutiat** te dñs amētia et cecitate ac furore mentis: et palpes in meridie sic palpare solet cec⁹ in tenebris: et non dirigas vias tuas. **Omniq;** tempe calūniam sustineas: et opprimaris violentia nec habeas qui liberet te. **Vxorē** accipias et ali⁹ dormiet cū ea. **Domū** edifices et nō habites in ea. **Plantas** vineā: et nō vindemias eam. **Bos** tuus imoletur corā te: et nō comedas ex eo. **Asinus** tu⁹ rapiat in oꝑe tuo: et nō reddat tibi. **Dues** tue dent inimicis tuis: et non sit qui te adiuuet. **Filij** tui et filie tue tradent altēi p̄p̄videntib; oculis tuis et deficientib; ad oꝑe tuū tota die: et nō sit fortitudo ī manu tua. **Fruct⁹** tē tue et oēs labores tuos comedat populus quē ignoras: et sis sēper calūniam sustinens: et oppressus cūctis dieb; et stupens ad tēorem corū que videbunt oculi tui. **Percutiat** te dñs vlcere p̄fimo in genib; et in suris: sanariq; nō possis a plāta pedis vsq; ad verticē tuū. **Ducetq;** te dñs et regem tuū quē ostitues sup te ī gentem quā ignoras tu et patres tui: et seruiēs ibi dijs alienis ligno et lapidi: et eris p̄ditus in puerbiū ac fabulaz oibus populis ad quos te introduxerit dñs. **Bementē** mī tam iacies in terrā et modicū congregab; quia locuste deuorabūt oia. **Vmeā** plantab et fodies et vinū non bites nec colliges ex ea quippiā: quoniā vastabit vermibus. **Diuas** habe bis in omnibus tēminis tuis et non vngeris oleo: quia defluent et deperibūt. **Filios** generab et filias et nō frueris eis: quoniā ducent in captiuitatez. **Dñes** arbores tuas et fruges terre tue rubigo cōsumet.

di
Benedict⁹ in ciuitate
agro
fructus

cadant est volat
Et

poter
vntia
Celi
fruct

maledictis

Quia non fecisti precepta dei

Aduena qui tecū versat in terra ascendet sup te eritq; sublimior; tu autē descendes et eris infēior. **T**pe fenēabit tibi; et tu nō fenēabis ei. **I**pse erit in caput; et tu eris in caudam. **E**t venient sup te oēs maledictiones iste. et psequētes apprehēdēt te donec intereas; quia non audisti voces dñi dei tui; nec seruasti mandata eius et cerimonias quas pcepit tibi. **E**t erūt in te signa atq; pdigia et in semie tuo vsq; in sempiternū; eo q̄ seruiēris dño deo tuo in gaudio cordisq; leticia ppter rerū omnīū abundantiam. **S**eruiēs inimico tuo quē imittet tibi dñs in fame et siti et nuditate et omni penuria; et ponet iugū ferreum sup ceruicē tuam donec te oterat. **A**dducet dñs sup te gentē de longinquo et de extremis terre finib; in similitudine aquile volantis cū impetu cuius linguā intelligere non possis; gentē pacissimā que nō deferat semine nec misereat puulū et deuoret fructū iumentozū tuoz; ac fruges terre tue. donec intereas; et nō relinquet tibi triticū vinū et oleū armēta boum et greges ouīū donec te disperdat et conterat in cūctis urbib; tuis; et destruant mūrī tui firmi atq; sublimes; in quib; habebas fiduciā in omni terra tua. **O**bsideris intra portas tuas in omni t̄ra tua quā dabit tibi dñs deus tuus; et comedes fructū vteri tui et carnes filiozū tuoz; et filiarū tuarum quas dedit tibi dñs deus tuus; in angustia et vastitate qua opprīmet te hostis tuus. **H**omo delicatus in te et luxuriosus valde iuidebit fratri suo et vxori que cubat in sinu suo ne det eis de carnib; filiozū suoz; quas comedet; eo q̄ nichil aliud habet in obsidiōe. et penuria qua vastauerint te inimici tui intra oēs portas tuas. **T**enera mulier et delicata quā sup terrā ingredi nō valebat nec pedis vestigiū figere ppter molliciē et teneritatem nimīā; iuidebit viro suo qui cubat in sinu eius sup filij et filie carnib; et illuue secundarū que egrediunt de medio feminū eius; et sup liberis qui eadem hora nati sunt. **C**omedent em̄ eos clam ppter rerū omnīū penuriā; obsidiōe et vastitate qua opprīmet te inimicus tuus in portas tuas. **N**isi custodieris et feceris oīa verba legis huius que p̄scripta sunt in hoc volumine. et timueris nomen eius; gloriosū et terribile hoc est dñm de

um tuū; auget dñs plagas tuas et plagas semis tui plagas magnas et pseuerantes infirmitates pessimas et p̄petuas; et oūtet in te oēs afflictiones egipti quas timuisti et adherēbūt tibi. **I**nsup et vniūsas languores et plagas quā nō sunt scripte in volumine legis huius inducet dñs sup te; donec te oterat. **E**t remanebitis pauci numero qui p̄sus eratis sic astra celi p̄ multitudinē; quā non audisti vocem dñi dei tui. **E**t sic ante letatus est dominus sup vos; bene vobis faciens vsq; multiplicās; sic letabit disp̄dens vos atq; subūctens; vt auferamini de t̄ra ad quam egredi eris possidendā. **D**isp̄get te dñs in omnes populos a sumitate terre vsq; ad t̄minos eius; et seruiēs ibi dijs alienis quos et tu ignoras et patres tui lignis et lapidib;. **I**n gentib; illis quā non quiesces; neq; erit requies vestigio pedis tui. **D**abit enim tibi dñs ibi cor pauidū et deficientes oculos. et animā cōsumtam merore; et erit vita tua quasi p̄dens ante te. **T**imebis nocte et die; et nō credes vite tue. **M**anedices quis michi det vesp̄rū; et vesp̄re quis michi det mane; ppter cordis tui formidē qua terreberis et ppter ea que tuis videbis oculis. **R**educet te dominus classico in egiptū p̄ viam de qua dixit tibi vt eā amplius non videres. **I**bi vendēris inimicis tuis in seruos et ancillas et nō erit qui emat. **C**API. XXIX.

Ec sunt verba federis quod p̄cepit dñs moyse vt feriret cū filijs isrl̄ in terra moab; p̄ter illud fedus quod eū eis pepigit in oreb;. **V**ocauitq; moyses om̄em israhel; et dixit ad eos. **V**os vidistis vniūersa que fecit dñs coram vobis in t̄ra egipti pharaoni et omnib; seruis eius vniūersaq; terre illius; temptationes magnas quas viderūt oculi tui; signa ista portet atq; ingentia; et nō dedit vobis dñs cor intelligens et oculos videntes; et aures quā possint audire vsq; in p̄ntem diem. **A**dduxit vos quā dragm̄ta annis per desertum; nou sunt attrita vestimenta vestra nec calciamenta pedum vestrorum vetustate cōsumpta sūt. **P**anem comedistis vinū et ficeram nō bibistis vt sciretis quia ip̄e est dñs deus vester. **E**t venistis ad hūc locum; egressusq; ē seon rex eseton et og rex basan occurrētes nob; ad pugnā. et percussim; eos et tulim; terram

eorum: ac tradidimus possidendam ruben et gad
 et dimidie tribui manasse. Custodire ergo
 verba pacti huius et implere ea: ut intelliga-
 tis uniuersa que facitis. Vos statis hodie cum
 dei coram domino deo vestro: principes vestri et
 tribus ac maiores natu atque doctores omnis
 populus israel liberi et uxores vestre et adue-
 ne qui tecum morantur in castris exceptis ligno-
 rum cesoribus: et his qui comportant aquas:
 ut transeas in federe domini dei tui. et in iure-
 iurando quod hodie dominus deus tuus percussit tecum:
 ut suscitaret te sibi in populum et ipse sit dominus de-
 us tuus sicut locutus est tibi. et sic iurauit pa-
 tribus tuis abraham ysaac et iacob. Nec uobis
 solis ego hoc fedus feci et hec iuramenta
 confirmo: sed etiam presentibus et absentibus.
Vos enim nostis quomodo habitauerimus in ter-
 ra egypti: et quomodo transferimus per medium
 nationum: quas transeuntes uidistis abomi-
 nationes et sordes id est ydole eorum lignus et
 lapidem argentum et aurum que colebant. Ne
 forte sit inter uos uir uel mulier famula a-
 tribus cuius cor auersum est hodie a domino deo ve-
 stro ut vadat et seruiat dijs illarum gen-
 tium: et sit inter uos radix germinans fel et
 amaritudinem. Cumque audierit uerba iurame-
 ti huius benedicat sibi in corde suo dicens pax
 erit michi et ambulabo in puritate cordis
 mei: et assumat ebria sitiens et dominus non igno-
 scat ei: sed tunc quod maxime furor eius fumet et
 zelus contra hominem illum. et sedeant super eum omnia
 maledicta que scripta sunt in hoc volumine:
 et deleat dominus nomen eius sub celo et consumat
 eum in perditione ex omnibus tribubus israel: iux-
 ta maledictiones que in libro legis huius ac
 federis continentur. Dicitque sequens genera-
 tio et filij qui nascentur demceps. et peregrini
 qui de longe uenerunt uidentes plagas ter-
 ra illius et infirmitates quibus eam afflixerit
 dominus sulphure et solis ardore comburens ita
 ut ultra non seruet nec uirens quippias ger-
 minet in exemplum subuersionis sodomie et go-
 morre adame et seboim quas subuertit do-
 minus in ira et in furore suo et dicent omnes
 gentes. Quare sic fecit dominus terre huic? Que
 est hec ira furoris eius immensa? Et respon-
 debunt. Quia dereliquerunt pactum domini quod
 pepigit cum patribus eorum quando eduxit eos
 de terra egypti et seruiuerunt dijs alienis. et
 adorauerunt eos quos nesciebant et quibus non

fuerunt attributi: idcirco iratus est furor domini
 contra terram istam ut induceret super eam omnia
 maledicta que in hoc volumine scripta sunt:
 et eiecit eos de terra sua in ira et in furore
 et in indignatione maxima. peccatoque in terram
 alienam sicut hodie probatur. Abscondit a-
 a domino deo nostro que manifesta sunt nobis et
 filiis nostris usque in sempiternum: ut faciamus
 uniuersa legis huius. **CA. XXX.**

Um ergo uenerint super te omnes ser-
 mones istius benedictionis siue maledictionis
 quam proposui in conspectu tuo. et du-
 ctus penitentie cordis tui in uniuersis gen-
 tibus in quas disperserit te dominus deus tuus et re-
 uersus fueris ad eum et obedieris eius impijs
 sic ego hodie precipio tibi cum filiis tuis in to-
 to corde tuo et in tota anima tua: reducet te
 dominus deus tuus de captiuitate tua ac misere-
 bitur tui: et rursum congregabit te de cunctis
 populis in quos te ante dispersit. Si ad cardi-
 nes celi fueris dissipatus inde te retrahet do-
 minus deus tuus: et assumet atque introducet
 in terram quam possederunt patres tui et ob-
 timebis eam: et benedicens tibi maioris nu-
 meri te esse faciet quam fuerunt patres tui. Cir-
 cumcidet dominus deus tuus cor tuum et cor seminis
 tui: ut diligas dominum deum tuum ex toto corde
 tuo et in tota anima tua: ut possis uiuere. Om-
 nes autem maledictiones has uertet super inimicos
 tuos: et eos qui oderunt te et persequuntur
 tu autem reuerteris et audies uoces domini dei
 tui faciesque uniuersa mandata que ego precipio
 tibi hodie: et abudare te faciet dominus deus tuus
 in cunctis opibus manuum tuarum in sobo-
 le ueteri tui et in fructu iumentorum tuorum in
 uertate terre tue et in rerum omnium largitate
Reuertetur enim dominus ut gaudeat super te in omni-
 bus bonis sic gauisus est in patribus tuis: si
 tamen audieris uocem domini dei tui et custodi-
 eris precepta eius et ceremonias que in hac
 lege descripta sunt. et reuertens ad dominum de-
 um tuum in toto corde tuo et in tota anima tua
Mandatū hoc quod ego precipio tibi hodie
 non super te est nec percul positum nec in celo fi-
 tum ut possis dicere quis nostrum ualet ad
 celum ascendere ut deferat illud ad nos ut au-
 diamus atque ope compleamus: neque trans
 mare positum ut causeris et dicas quis e nobis
 poterit mare transfretare et illud usque ad
 nos deferre ut possim audire et facere quod

preceptum est: sed iuxta te est sermo valde in ore tuo et in corde tuo ut facias illud. **C**onsidera quod hodie proposuerunt in conspectu tuo vitam et bonum et contrarium mortem et malum: ut diligas dominum deum tuum et ambules in vijs eius et custodias mandata illius et ceremonias atque iudicia et viuas: atque multiplicet te benedictioque tibi in terra ad quam ingredieris possidendam. **S**i autem auersum fuerit cor tuum et audire nolueris atque errore deceptus adoraueris deos alienos et serueris eis: predico tibi hodie quod perereas: et paruo tempore moreris in terra ad quam iordane transmissio ingredieris possidendam. **T**estes inuoco hodie celum et terram quod proposuerunt vobis vitam et bonum: benedictionem et maledictionem. **E**lige ergo vitam ut et tu viuas et seminem tuum: diligas dominum deum tuum atque obedias voci eius: et illi adhaereas. **I**psa est enim vita tua et longitudo dierum tuorum: ut habites in terra pro qua iurauit dominus patribus tuis abraham ysaac et iacob ut daret eam illis. **C**API. XXXI.

Dixit ergo moyses et locutus est omnia verba hec ad vniuersum israel: et dixit ad eos **C**entum viginti annorum sum hodie: non possum ultra egredi et ingredi: presertim cum et dominus dixerit michi non transibis iordanem istum. **D**ominus ergo deus tuus transibit ante te. **I**psa delebit omnes gentes has in conspectu tuo: et possidebis eas. **E**t iosue iste transibit ante te: sic locutus est dominus. **F**acietque dominus eis sicut fecit seon et og regibus amorreorum et tre eorum: delebitque eos. **C**um ergo et hos tradiderit vobis similibus: facietis eis sicut precepi vobis. **V**iriliter agite: et confortamini. **N**olite timere: ne paueatis ad conspectum eorum: quia dominus deus tuus ipse est ductor tuus: et non dimittet nec derelinquet te. **V**ocauitque moyses iosue: et dixit ei coram omni israel. **C**onfortare: et esto robustus. **T**u enim introduces populum istum in terram quam daturum se patribus eorum iurauit dominus: et tu eam diuides sorte. **E**t dominus qui ductor est vester ipse erit tecum: non dimittet neque derelinquet te. **N**oli timere neque paueas. **S**cripsit itaque moyses legem hanc et tradidit eam sacerdotibus filiis leui qui portabant archam federtis domini et cunctis senioribus israel. **P**recepitque eis dicens **P**ost septem annos remissionis in solemnitate tabernaculorum ouementibus

cunctis ex israel ut appareant in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit dominus: leges verba legis huius coram omni israel: audiet tibi eis et in vno omni populo congregato: tam viris quam mulieribus puulis et aduenis qui sunt intra portas tuas: ut audientes et discant timere dominum deum vestrum: et custodiant impleantque omnes sermones legis huius. **F**ilii quoque eorum qui nunc ignorant: ut audire possint et timeant dominum deum suum cunctis diebus qui habitant in terra: ad quam vos iordane transmissio pergitis obtemperanda. **E**t ait dominus ad moysen. **E**cce prope sunt dies mortis tue. **V**oca iosue: et stete in tabernaculo testimonij ut precipiam ei. **A**bierunt ergo moyses et iosue et steterunt in tabernaculo testimonij: apparuitque ibi dominus in columna nubis que stetit in introitu tabernaculi: dixitque dominus ad moysen. **E**cce tu dormies cum patribus tuis: et proplus iste confurgens fornicabit post deos alienos in terra ad quam ingredietur et habitabit in ea: ibi derelinquet me et irritum faciet fedus quod pepigi cum eo. **E**t irasceat furor meus contra eum in die illo: et derelinquam eum et abscondam faciem meam ab eo: et erit in deorum adorationem. **I**n uenient eum omnia mala et afflictiones: ita ut dicat in illa die. **V**ere quia non est deus mecum inuenerunt me hec mala. **E**go autem abscondam et celabo faciem meam in die illo propter omnia mala que fecit: quia secutus est deos alienos. **N**unc itaque scribite vobis canticum istud et docete filios israel ut memorie teneant et ore decantent: et sit michi carmen istud pro testimonio in filiis israel. **I**ntroducā enim eum in terram pro qua iuravi patribus eius lacte et melle manantem. **C**umque comederint et saturati crassique fuerint auertent ad deos alienos et seruient eis: detrahentque michi et irritum facient pactum meum. **P**ostquam inuenerint eum mala multa et afflictiones: respondebit ei canticum istud pro testimonio: quod nulla delebit obliuio ex ore seminis tui. **S**cio enim cogitationes eius: que facturum sit: hodie antequam introducā eum in terram quam ei pollicitus sum scripsitque moyses canticum: et docuit filios israel. **P**recepitque dominus iosue filio nun: et ait. **C**onfortare et esto robustus. **T**u enim introduces filios israel in terram quam pollicitus sum et ego ero tecum. **P**ostquam ergo scripsit moyses verba legis huius in volumine atque opleuit: precepit leuitis qui porta-

bant archam federis dñi dicens. Tollite li-
brum istū et ponite eū in latere arche fede-
ris dñi dei vestri: vt sit ibi oera te in testimo-
niū. Ego em scio otentioez tuā: et ceruicez
tuā durissimā. Adhuc viuete me et ingredi-
ente vobiscū semp otentiose egistis oera to-
mniū: quāto magis cū mortuū fuero. Con-
gregate ad me oēs maiores natu p tribus
vestras atq; doctores: et loquar audientibz
eis sermōes istos: et inuocabo oera eos celū
et t̄ram. Noui em q post mortē meā inique
agetis: et declinabitis cito de via quā p̄ce-
pi vobis: et occurrēt vobis mala in extremo
tempe qñ feceritis malū in opectu dñi vt
irritetis eū p opa manuū vestraz. Locut⁹
est ergo moyses audiente vniūso cetu isrl
verba carnis hui⁹: et ad finē vsq; cōpleuit

CA.

.XXXII.

Vbite celi que loquor: audiat t̄ra
verba oris mei. Cōcreseat i pluuia
doctrina mea: fluat vt ros eloquiū meum.
Quasi ymber sup herbā et qñ stille sup gra-
mina: qz nomē dñi inuocabo. Date magni-
ficentiam deo nro: dei p̄fecta sunt opa: et om-
nes vie ei⁹ iudicia. De⁹ fidelis et absq; vlla
iniquitate: iust⁹ et rect⁹. Peccauerūt ei: nec
fili⁹ eius in sordibus. Generatio p̄ua atq; p
uerla: hec me reddis dño populo stulte et im-
piciēs. Nūquid nō ip̄e ē pat̄ tuus qui posse-
dit te: et fecit et creauit te. Memeto diez
antiquoz: cogita generatiōes singlas. In-
t̄roga p̄rem tuū et anūciabit tibi: maiores
tuos et dicēt tibi. Qñdo diuidebat altissim⁹
gentes: qñ sepabat filios adam. Cōstituit
f̄minos p̄lorum iuxta numerū filioz isrl.
Pars aut̄ dñi p̄lus ei⁹: iacob funicul⁹ he-
reditatis eius. Inuenit eū in t̄ra des̄ta: i lo-
co horrois et vaste solitudinis. Circūdux-
it eū et docuit: et custodiuit qñ pupillā ocu-
li sui. Sic aquila puocans ad volandū pul-
los suos: et sup eos volitans. Expādit alas
suas et assūpsit eū: atq; portauit i humeris
suis. Dñs solus dux ei⁹ fuit: et nō erat cum
eo deus alien⁹. Cōstituit eū sup excelsā ter-
rā: vt comederet fruct⁹ agroꝝ. vt sugge-
ret mel de petra: oleūq; de saxo durissimo.
Putirū de armēto et lac de ouibz: cū adipe
agnoꝝ et arietū filioꝝ basan. Et hircos cū
medulla tritici: et sanguinem vne biberēt
meracissimū. Incrassat⁹ est dilect⁹ et recal-

eitrauit: inc̄rassat⁹ ip̄iguar⁹ dilatat⁹: dere-
liquit deū factorē suū: et recessit a deo salu-
tari suo. Prouocauerūtq; eum in dijs alie-
nis: et in abomiationibz ad iracūdiāz cō-
citauerūt. Immolauerūt demonijs et non
deo: dijs q̄s ignorabāt. Noui recenteq; ve-
nerūt: quos nō coluerūt patres eoz. Deū
qui te genuit dereliquisti: et oblit⁹ es dñi cre-
atoris tui. Vidit dñs et ad iracūdiā occitat⁹
est qz puocauerūt eū filij sui et filie. Et ait
abscondā faciē meā ab eis: et osiderabo no-
uissima eoz. Generatio em puerla est: et i-
fideles filij. Ipsi me puocauerūt in eo q nō
erat de⁹: et irritauerūt in vanitatibz suis.
Et ego puocabo eos in eo qui nō est p̄l⁹:
et i gente stulta irritabo illos. Ignis succē-
sus est i furore meo: et ardebit vsq; ad ifer-
ni nouissima. Deuorabit qz terrā cū ḡmie
suo: et montiū fūdamēta oburet. Cōgre-
gabo sup eos mala: et sagittas meas cōple-
bo i eis. Cōsumēt fame: et deuorabūt eos
aues mortuū amarissimo. Dent es besti arum
imittā in eos: cū furore trahentiū sup t̄ram
atq; sp̄entū. Foris vastabit eos gladius et
int⁹ pauor: iuuenē siml ac virgine lactentē
cū homie sene. Et dixi: vbi nā sūt. Cessare
faciā ex hoibus memoriā eoz. Sed p̄p̄t̄ irā
inimicoz distuli: ne forte supbirent hostes
eoz. Et dicerēt man⁹ nra excelsa: et nō to-
nim⁹ fecit h̄ oia. Sens absq; o silio ē et sine
prudētia. vtmā sapient et intelligerent: ac
nouissima p̄uiderēt. Nūo p̄sequēbāt vnus
mille et duo fugarēt decem milia: nōne ido
qz de⁹ su⁹ vendidit eos: et dñs oclufit illos.
Nō em est de⁹ nē vt deus eoz: et inimici nri
sunt iudices. De vinea sodomoz vinea eo-
rū: et de suburbanis gomorre. Vua eorum
vua fell: et botr⁹ amarissim⁹. Fel draconū
ymū eoz: et venenū aspidū insanabile. Nō
ne hec cōdita sunt ap̄d me: et signata in te-
sauris meis. Alea est vltio et ego retribu-
am eis in tempe: vt labat pes eoz. Iuxta ē
dies pditiōis: et adesse festimā t̄pa. Iudis-
cabit dñs populū suū: et in seruis suis mise-
rebit. Videbit q infirmata sit man⁹: et clau-
si q̄ defecerūt residuiq; osumpti sūt. Et di-
cent vbi sunt dij eoz: in quibz habebāt fi-
ducia. De quoz victimis comēdebant adipe-
pes: et bibeāt vīmū libaminū. Surgant et
opitulent̄ vobis: et necessitate vos p̄tegāt

Videte quod ego sum solus; et non sit alius deus praeter me. Ego occidam et ego viuere faciam; percussam et ego sanabo; et non est quod de manu mea possit erueri. Leuabo ad celum manum meam; et dicam viuo ego in eternum. Si acuerit ut vulgus gladium meum; et arripuerit iudicium manus meae. Reddam vltiorem hostibus meis; et his qui oderunt me retribuam. Inebriabo sagittas meas sanguine; et gladius meus deuorabit carnes. De cruore occisorum; et de captiuitate nudati inimicorum capitis. Laudate gentes populum eius; quia sanguinem suorum suorum vltiscetur. Et vindictam retribuet in hostes eorum; et propicius erit fratri populi sui. Venit ergo moyses et locutus est omnia verba cantici huius in auribus populi; ipse ioseph filius nun. Copleui tunc omnes sermones istos; loquens ad vniuersum israel; et dixit ad eos. Ponite corda vestra in omnia verba mea; que ego testifico vobis hodie; et mandatis ea filiis vestris custodire et facere et implere vniuersa quae scripta sunt in volumine legis huius; quia non in cassum precepta sunt vobis; sed ut singuli in eis viuerent; que facientes longo tempore perseueretis in terra ad quam iordane transmissio ingredimini possidendam. Locutus est ergo dominus ad moysen in eadem die dicens. Ascende in montem istum abarim id est transitum; in montem nebo qui est in terra moab contra ihericho; et vide terram chanaan quam ego tradam filiis israel obtinendam et morere in monte. Quae ascendens iungeris populo tuo; sic mortuus est aaron fractus in monte hor et appositus populo suo; quia per uariati estis contra me in medio filiorum israel ad aquas contradictionis in cades deserti syn; et non sanctificastis me inter filios israel. Et contra videbis eam et non ingredieris in eam; quam ego dabo filiis israel. **CAPITULUM XXXIII.**

Ecce est benedictio quam benedixit moyses homo dei filiis israel ante mortem suam.

Et ait. Dominus de syna venit et de seir ortus est nobis. Apparuit de monte pharan et cum eo sanctorum milia. In dextra eius ignea lex; dilexit populos. Omnes sancti in manu illius sunt; et qui appropinquat pedibus eius. Accipient de doctrina illius. Legem precepit nobis moyses; hereditatem multitudinis iacob. Erat apud rectissimum rex aggregatis principibus populi cum tribubus israel. Vniat ruben et non morietur; et sit pius in numero. Hec est in de benedictio. Audi domine vocem iude; et ad populum suum intro-

duc eum. Manus eius pugnabunt pro eo; et adiutor illius contra aduersarios eius erit. Leui quod ait. Perfectio tua et doctrina tua a viro sancto tuo quem probasti in temptacione; et iudicasti ad aquas contradictionis. Qui dixit patri suo et matri sue nescio vos et fratribus suis ignoro illos; et nescierunt filios suos. Hi custodi erunt eloquium tuum; et pactum tuum seruauerunt; iudicia tua o iacob; et legem tuam o israel. Ponenet thimiam in furore tuo; et olocausa super altare tuum. Benedic domine fortitudini eius; et opera manuum illius suscipe. Percute dorsa inimicorum eius; et qui oderunt eum non insurgant. Et beniamin ait. Amantissimus domini habitabit confidenter in eo quasi in thalamo tota die morabitur; et inter humeros illius respiciet. Ioseph quod ait. De benedictione domini terra eius; de pomis celi et rose atque abisso subiacente. De pomis fructuum solis ac lune de vertice antiquorum montium; de pomis collium eternorum et de frugibus frum et de plenitudine eius. Benedictio illius qui apparuit in rubo veniat super caput ioseph; et super verticem nazarei inter fratres suos. Quasi primogeniti thauri pulchritudo eius cornua innocerotis cornua illius. In ipsis ventilabit gentes usque ad terminos terre. Hec sunt multitudines effraim; hec milia manasse. Et zabulon ait. Letare zabulon in exitu tuo et ysachar in tabernaculis tuis; populos vocabunt ad montem; ibi immolabunt victimas iusticie. Qui in undatione maris quasi lac sugeret; et thesauros absconditos arenarum; et gad ait. Benedictus in latitudine gad. Quasi leo requieuit; cepitque brachium et verticem. Et vidit principatum suum quod in parte sua doctor esset repositus; qui fuit cum principibus populi et fecit iusticias domini; et iudicium suum cum israel. Dan quod ait. Dan catulus leonis; fluit largitus de basan. Et neptali dixit. Neptalim habundantia profuerit; et plenus erit benedictione domini; mare et meridie possidebit. Aser quod ait. Benedictus in filiis aser. Sit placens fratribus suis; et intingat in oleo pedem suum ferrum et es calceamentum eius. Sic dies iuuetutis tue ita et senectus tua. Non est alius ut de rectissimus. Ascensor celi auxiliator tuus. Magnificetia eius discursurunt nubes; habitaculum eius sursum et sub brachiis sempiterna. Eiciet a facie tua inimicum; dicetque oterere. Habitabit israel confidenter et solus. Oculus iacob in terra frumenti et vini;